

ADVOKATEN

RETSSIKKERHED · UAFHÆNGIGHED · INTEGRITET 01 2021

NÅR BØRN VIDNER MOD FORELDRE
Kan advokaten tage stilling til vidnefritagelse på barnets vegne?

LYT TIL BARNETS STEMME
Advokat har stiftet forening, der matcher anbragte børn med en frivillig mentor.

BØRN SKAL IKKE STRAFFES FOR LIVET

En plet på børneattesten får urimelige konsekvenser, mener Karoline Normann

ADVOKATEN 01 2021

Birgit Østergaard Nielsen var bistandsadvokat for børnene i Vejen-sagen, hvor et forældrepar i 2019 blev dømt for at have begået overgreb mod deres fire børn for 30 år siden. Hun fortæller om sin rolle i sagen, side 38.

5 LEDER

6+8 KORT NYT

10 KALENDER

Vigtige datoer for alle advokater.

12 NÅR BØRN VIDNER MOD FORÆLDRE

2

Når et barn er hovedvidne i en straffesag mod forældrene, står det i en særlig sårbar rolle, hvor der er meget på spil for hele familien. Men også bistandsadvokaten kan komme i et vanskeligt dilemma.

22 UNGDOMS- KRIMINALITETSNÆVNET

Idéen med at forebygge kriminaliteten blandt unge ved at aktivere dem er snusfornuftig, mener advokat, men det sker ikke i praksis.

28 RETSSIKKERHED

Hvordan står det til med retssikkerheden for børn? Vi har bedt to advokater vurdere området.

34 ANBRINGELSER

Anbragte børn bliver ofte ikke hørt i deres egen anbringelsessag. Advokat har stiftet forening, der matcher anbragte børn med en frivillig voksen.

38 MIN SAG

Bistandsadvokaten for børnene i Vejen-sagen, hvor et forældrepar i 2019 blev dømt for at have begået overgreb mod deres fire børn, fortæller om sit arbejde med at støtte børnene gennem hele sagen.

44 BØRNEATTESTEN

Unge, der har delt videoer, hvor deres jævnaldrende har sex, bliver straffet unødvendigt længe, når dommen falder. Det er ikke rimeligt, mener Karoline Normann.

46 CHRISTIANSBORG

Når det handler om omsorgssvigt af børn, vil vi altid stå på børnenes side, skriver social- og ældreminister Astrid Krag.

48 DIGITALISERING

Offentlig digitalisering kommer til at stille store krav til uddannelsen af dem, der rådgiver myndigheder og deres it-leverandører.

52 DEBAT

Forsvarsadvokat Katrine W. Gottlieb skriver om forældrenes rolle, når børn mellem 15 og 18 år er tiltalt i en straffesag.

54 ADVOKATRÅDETS RESPNSUMUDVALG

Udvalgte afgørelser fra 2020, blandt andet om hvad en advokat skal udlevere til kurator.

58 BØGER

Kort og godt om den nyeste faglitteratur.

Retssikkerhedsbarometret er på frysepunktet. Karsten Høj er advokat og ekspert i personskadeerstatning. Han har sammen med Institut for Menneskerettigheder undersøgt 100 sager, hvor der i mindst 18 af dem burde være rejst krav om erstatning på grund af sandsynlige varige mén, men der var kun tre, der havde søgt. Læs mere på side 28.

Unik Advosys Basis. Vælg den løsning du kan vokse med.

Advokatløsning uden startomkostninger.

Påtænker du at starte egen virksomhed, så vælg den rigtige løsning fra begyndelsen. Du behøver ikke at gå på kompromis med faciliteterne, selvom du er et mindre advokatkontor.

Du får en gennemskuelig pris, som ud over licenser til vores fleksible advokatløsning også inkluderer support og opdatering til nye versioner.

Vi sørger for, at du kommer godt fra start med teknisk installation, online undervisning og levering af vores standard paradigmesamling.

Med Unik Advosys Basis, får du de bedste arbejdsbetingelser, også når du starter egen advokatvirksomhed.

Hvad koster det?

Læs mere på unik.dk/advosys/advosys-basis

UNIK
ADVOSYS

Fransk - Dansk Advokatkontor www.maxus-nice.fr

Max Ulrich Klinker
Avocat au Barreau de Nice
et Advokat au Barreau du Danemark

Tel. +33 (0) 4 93 82 42 49
E-post: muk@maxus-nice.fr

Palais Maréchal Joffre
20, Rue du Congrès
06000 Nice – France

4

Støt Dansk Kræftforskningsfond

Vi støtter forskning, der sigter på at

- finde årsager til kræftsygdomme
- skabe bedre behandlingsmuligheder
- mindske bivirkningerne ved kræftbehandling
- udvikle forebyggende behandlingsmetoder.

DANSK KRÆFTFORSKNINGSFOND

Dansk Kræftforskningsfond, c/o Plesner, Amerika Plads 37,
2100 København Ø, Tlf. 33 12 11 33, Giro 655 00 29,
Danske Bank, reg. 3946, konto 394 63 63 618
www.dansk-kræftforsknings-fond.dk

KOLOFON

Advokatsamfundet arbejder på politisk neutralt grundlag for borgernes retssikkerhed og for et velfungerende retssamfund. Vi fører tilsyn med alle landets advokater og sikrer derigennem advokaternes uafhængighed og integritet.

Advokatrådet er Advokatsamfundets bestyrelse og består af 15 advokater fra hele landet.

Advokatnævnet er en klageinstans, som er uafhængig af Advokatsamfundet, og som behandler klager over advokaters adfærd og salær.

ADVOKATEN 100. årgang udgives 4 gange årligt af Advokatrådet og er direkte kommunikationsorgan for cirka 8.100 advokater og advokatfuldmægtige. Magasinet tilgår endvidere Folketingets retsudvalg, domstolene, anklagemyndigheden og centraladministrationen.

REDAKTION

Ansvarshavende redaktør, mediechef

Hanne Hauerslev · hha@advokatsamfundet.dk

Journalist **Tine Østergård** · toe@advokatsamfundet.dk

Journalist **Isabel Rosado** · ifr@advokatsamfundet.dk

Presse- og kommunikationschef

Rasmus Holm Thomsen · rht@advokatsamfundet.dk

ABONNEMENT (Priser er inkl. moms og forsendelse)

Indland 536 kr.

Studerende 336 kr.

Udlandsabonnement 580 kr.

Studerende i udlandet 380 kr.

Opsigelse kan ske med tre måneders varsel ved udgangen af en måned.

ANNONCER

Vendemus ApS

Vendemus.dk · 72 22 70 80 · kontakt@vendemus.dk

Layout Bilgrav Design Aps

Bilgrav.com · 40 30 00 75 · jan@bilgrav.com

Tryk **Jørn Thomsen / Elbo A/S**

Jto.dk · 76 37 60 00 · jto@jto.dk

Forsidefoto **Jeppe Carlsen**

Signerede artikler udtrykker ikke nødvendigvis redaktionens synspunkter. Redaktionen hæfter ikke for artikelmanuskripter, der er tilsendt uopfordret. Hvis redaktionen skulle have krænkret ophavsrettigheder, er dette sket ufrivilligt og utilsigtet. Retmæssige krav i denne forbindelse vil blive honoreret, som havde vi indhentet tilladelsen i forvejen.

Tilmeldt dansk oplagskontrol.

Medlem af Danske Medier.

Issn 0107-5616 issn 1901-4546 (online)

Magasinet er trykt med vegetabiliske farver på miljøgodkendt papir.

Alle advokater modtager link til onlineudgave af magasinet i nyhedsbrevet. Afmeld printudgaven af Advokaten på the@advokatsamfundet.dk.

ADVOKATSAMFUNDET
RETSSIKKERHED · UAFHÆNGIGHED · INTEGRITET

Børns retssikkerhed skal styrkes

Af Peter Fogh, formand for Advokatrådet

I dette nummer af Advokaten stiller vi skarpt på børns retssikkerhed. De yngste i vores samfund er ofte udsatte, når vi for eksempel taler skilsmisser, overgreb, ungdomskriminalitet og en række andre områder. Og som artiklerne i bladet her viser, så står det klart, at retssikkerheden har det svært, og at der er behov for mere støtte til børn, der møder retssystemet. Derfor tror jeg også, at det er et område, som Advokatrådet skal interessere sig mere for i fremtiden.

For der er en række dilemmaer og problemstillinger forbundet med, hvordan vi varetager børns rettigheder og giver dem den bedste støtte. For børnene har behov for hjælp, når de nærmeste voksne omkring barnet er uenige eller svigter.

Emnet børns retssikkerhed er yderligere aktualiseret af regeringens udspil ”Børnene Først”, som de fremlagde i slutningen af januar. Med det ønsker regeringen at give udsatte børn flere rettigheder og en stærkere stemme, så de ”kan være til i egen ret”, som det hedder i regeringens udspil.

Forslaget er for så vidt sympatisk. Men når virkeligheden melder sig og bliver konkret i den enkelte sag, så er det nok ikke så let. Når det for eksempel handler om at tvangsfjerne børn, så rejser der sig meget hurtigt en række spørgsmål, hvor der er behov for at overveje, hvordan reglerne konkret indrettes bedst, så der tages hensyn til retssikkerheden. Hvor tidligt skal man tvangsfjerne? Hvad skal der til for at forældrene ikke er egnede til at varetage forældrerollen? Og hvad med forældrenes krav på retssikkerhed, hvis myndighederne vil tvangsfjerne et barn – hvilke rettigheder har de? Når et indgreb er så voldsomt som en tvangsfjernelse, så har forældrene naturligvis også krav på retssikkerhed og en fair sagsgang, så hvordan finder man balancen og tager det rigtige og passende hensyn til både børn og voksne? Det bliver vigtigt at få drøftet i de politiske forhandlinger.

I bladet skriver vi også om, hvordan børn bliver sat i en særdeles svær loyalitetskonflikt, når de skal vidne mod deres egne forældre eller nogen i den nærmeste omgangskreds.

Der er årligt mere end 2.000 vidneafhøringer af børn, og som reglerne er i dag, har børn ret til at vidne, men de kan også lade være som følge af vidnefratagelsesreglerne. Det kan være særdeles svært for et barn at forstå reglerne og ikke mindst overskue, hvad det betyder for dem, deres forældre og deres fremtidige liv, om de vidner eller ej. Her kommer advokaten til at stå med et meget stort ansvar for beslutningen, om man vil bede dommeren om vidnefratagelse. Måske er der også grund til at se på dette setup.

Et sidste problematisk aspekt af retssikkerheden for de yngste, som vi nævner i dette nummer, er Ungdomskriminalitetsnævnet. Noget tyder på, at der er brug for den evaluering, som justitsministeren er på vej med. Flere advokater oplever nemlig, at Ungdomskriminalitetsnævnet ikke virker efter hensigten. Forestillingen om at de unge af Ungdomskriminalitetsnævnet blev sendt ud og vaske graffiti væk eller feje glasskår op efter egne ugerninger er et stykke fra den virkelighed, man ser, hvor de unge reelt kan idømmes ret hårde sanktioner og fjernes fra hjemmet. Det virker ikke retssikkerhedsmæssigt betryggende, og derfor er der grund til også her at tage et servicetjek af retssikkerheden.

Foto: Morten Holm

Advarsel mod spam i omløb: Tjek mails om fildeling før du klikker på linket

For øjeblikket er der mails i omløb – ofte benævnt ordre eller faktura, men de kan også hedde andet – med et link, der giver hackere login-oplysninger til din Microsoft-konto. Herefter tilgår de virksomhedens mailserver og sender endnu flere fupmails ud til alle mailadresser. Er man ramt, skal man lave en indberetning til Datatilsynet, og det er også nødvendigt at orientere alle mailmodtagere, som måtte have personoplysninger liggende i jeres mailsystem.

Antropologisk projekt skal afdække diversitet i branchen

Hvordan kan advokatbranchen fastholde talentfulde kvinder og øge kønsdiversiteten i toppen? Det skal antropolog Pernille Slots Lysgaard afdække i et nyt treårigt forskningsprojekt, der er igangsat af Advokatrådet. Målet er, at resultaterne skal bredes ud til det øvrige erhvervsliv.

Projektet finansieres gennem fondsmidler fra Deichmanns Legat og gennem bidrag fra en række advokatbure. Projektet er tilrettelagt som en treårig erhvervs-Ph.d. ved CBS, hvor Pernille Slots Lysgaard skal undersøge, om og hvordan kønsdiversitet kan forbedre forretningsgrundlaget for advokatstanden. Blandt andet ved at afdække, hvordan kvinder kan tiltrækkes og fastholdes, så man undgår talentspild.

Det er forslag, der muligvis vil øge konkurrencen. Men det er også forslag, der i større eller mindre grad vil gøre det uklart for klienten, hvilke interesser advokaten egentlig repræsenterer. Hvis advokaten er et del af et større firma, der for eksempel også bedriver ejendoms-handel eller rådgivende virksomhed, kan advokaten i specifikke sager ende i en interessekonflikt.

Direktør i tænketanken Justitia, Jacob Mchangama, i en kommentar i Berlingske til Konkurrencerådets rapport med anbefalinger til styrkelsen af konkurrencen i advokatbranchen.

SØG LEGAT TIL START AF EGEN VIRKSOMHED

Har du behov for en økonomisk håndsrækning til start af din egen advokatvirksomhed? Ole Winther-Nielsens Mindefonds formål er at støtte velkvalificerede juridiske kandidater, som efter legatbestyrelsens skøn har behov for økonomisk støtte til etablering af advokatvirksomhed. Bestyrelsen opfordrer advokater, der er ved eller som påtænker at starte egen advokatvirksomhed, til at indsende en legatansøgning til fondsbestyrelsen.

Ansøgere skal som minimum vedlægge oplysninger om forretningsgrundlag og budget, herunder oplysninger om kapitalbehov. Ansøgningerne bliver naturligvis behandlet fortroligt. Det er bestyrelsens hensigt at udbetale et antal legatportioner på typisk 50.000 kroner i løbet af forsommeren 2021.

Ansøgninger sendes til Ole Winther-Nielsens Mindefond, c/o advokat Anne Schack Petersen, Ny Adelgade 5, 1. sal, 1104 København K, info@boligadvokater.dk

Ansøgningsfristen er 31. marts 2021.

SJÆLLANDS BILAUKTION^{AS}

ETABLERET I 1974

SALG AF ALT I BILER, KØRETØJER OG PÅHÆNGSKØRETØJER FRA KONKURSBO, LIKVIDATIONER, DØDSBO ETC.

Sjællands Bilauktion kan hjælpe Jer med
et nemt og hurtigt salg til markedspris.

Vi kan bl.a. hjælpe med:

Afhentning

Klargøring

Opbevaring

Annoncering

Vurdering

Salg på offentlig auktion

“Send os adressen – så klarer vi resten.”

Sjællands Bilauktion blev etableret i 1974

og er i dag landets største danskejede auktionshus for biler.

Hver onsdag afholder vi auktion, for såvel professionelle som private.

Sjællands Bilauktion • Roskildevej 111 • 4000 Ringsted • 57 61 76 00

BILAUKTION.DK • SBA@BILAUKTION.DK

122.000

børn og unge vokser ifølge Sundhedsstyrelsen op i en familie med alkoholproblemer.

310.000

børn i Danmark har en forælder med psykisk sygdom. Det vurderer Psykiatrifonden, som har undersøgt forekomsten af psykisk sygdom blandt forældre til børn i alderen 0-18 år. Det er første gang, at forekomsten af psykisk sygdom blandt forældre er undersøgt ved at spørge forældrene selv.

11.600

børn og unge under 18 år er anbragt uden for hjemmet. Størstedelen (to tredjedele) er anbragt i plejefamilie, mens den sidste tredjedel primært er anbragt på døgninstitution eller socialpædagogisk opholdssted. Den gennemsnitlige alder ved første anbringelse er 11 år og 4 måneder. Det er dog udtryk for et gennemsnit, og der er ikke mange, der anbringes for første gang som 11-12-årige. I stedet er anbringelser uden for hjemmet en indsats, som især igangsættes, enten når barnet er spæd (0 år), eller når barnet bliver teenager. Den gennemsnitlige varighed af igangværende anbringelser steg med knap et halvt år i perioden 2010-2018.

Kilde: KL: "Udsatte børn – nøgletal 2020".

Børn er beskyttet af særlige konventioner. Det var dog først med FN's Børnekonvention fra 1989, at der for alvor kom fokus på at sikre børn særlige rettigheder og beskyttelse. Konventionen er en af de mest ratificerede konventioner overhovedet – Danmark ratificerede 19. juli 1991.

NYT DILEMMASPIL OM VOLDTÆGT

Når landets skoler og gymnasier genåbner, er Levende Menneskerettigheder klar til at lancere et nyt gratis dilemmaspil med fokus på voldtægt. Spillet skal give udskolings- og gymnasieelever et indblik i de gråzoner, der kan opstå mellem kønnene, og de hensyn, vi alle skal tage til hinanden. Spillet tager udgangspunkt i en autentisk retssag, hvor en ung mand var tiltalt for kontaktvoldtægt, men hvor parterne var uenige om hensigt, signaler, og navnlig om der var tale om voldtægt eller ej.

Vil du undgå aflyste kurser?

Tag din efteruddannelse online - så tilmelder du dig aldrig forgæves.

Med et medlemskab får du ubegrænset adgang til mere end **350 kursuslektioner on-demand** med landets førende undervisere og til markedets skarpeste pris.

KALENDER

Følg med i Advokatsamfundets kalender, hvor du finder datoer for frister, arrangementer og uddannelse.

NU Advokatsamfundets bibliotek holder midlertidigt lukket

Dette sker for at forebygge spredning af Covid-19. Vi giver besked, når biblioteket atter åbnes for besøgende.

NU Tilmelding til advokatuddannelsen

Kursuslinjer med start i **efteråret 2021** er åbne for tilmelding, se mere på Advokatsamfundet.dk/uddannelse. Ved fuldtegnede linjer kan der være mulighed for tilmelding til enkeltkurser. Kursuslinjer med start i **foråret 2022** åbner for tilmelding i juni.

29. MARTS Advokateksamen på Københavns Universitet

Ansøgningsfristen er udløbet, men følg med på Advokatsamfundet.dk, hvor vi snart åbner for tilmelding til næste eksamen.

26. APRIL Retssagsprøven i en fiktiv sag på Glostrup Park Hotel

Ansøgningsfristen er udløbet, men tilmelding til næste retssagsprøve er åben.

24. MAJ Retssagsprøven i en fiktiv sag på Glostrup Park Hotel

Ekstra retssagsprøve som følge af, at Advokatsamfundet aflyste retssagsprøven den 25. januar 2021. Ansøgningsfristen er 29. marts kl. 16.

21. JUNI Retssagsprøven i en fiktiv sag på Glostrup Park Hotel

Ansøgningsfristen er 26. april kl. 16.

1. NOVEMBER Retssagsprøven i en fiktiv sag på Glostrup Park Hotel

Ansøgningsfristen er 6. september kl. 16.

31. MARTS HUSK DE ÅRLIGE ERKLÆRINGER

Tilsynserklæring

Skal indgives af aktive advokater. Erklæringen omhandler forsikringsforhold og oplysning om ejerandele i andre virksomheder samt oplysning om advokatens sagstyper (forbrugersager og sager omfattet af hvidvaskloven).

Klientkontoerklæring

Skal indgives af advokater og advokatselskaber, der var aktive pr. 31. december. Erklæringen omhandler kun klientkontoforhold.

ORDENTLIG OG ENGAGERET TELEFONPASNING

Frigør ressourcer på kontoret. **Minimer** de faste personaleudgifter. Få **dedikeret** telefonpasning mere end **44** timer om ugen. Utallige **fordele** med **positiv** effekt på bundlinjen!

www.responsum.dk eller ring 8832 9100

RESPNSUM

Jeg vil ikke have, at min far får det her at vide. Sådan lyder det fra en dreng på otte år, som bliver videoafhørt i en sag om vold i hjemmet. Han bliver afhørt i et børnehus, mens han har en bidstandsadvokat ved sin side. I slutningen af afhøringen bliver drengen gjort opmærksom på, at hans far får afhøringen at se. Herefter trygler han om, at videoafhøringen ikke kommer videre. Skal bistandsadvokaten bede om vidnefritagelse for drengen?

I voldssagerne spiller vidneforklaringen ofte en betydelig rolle, medmindre der er andre stærke beviser som eksempelvis skadestuerapporter. Derfor er beslutningen om vidnefritagelse et stort ansvar, mener advokat Rune B. B. Pedersen, der ikke ser en klar løsning på dilemmaet.

NÅR BØRN VIDNER MOD FORÆLDRE

Tekst Hanne Hauerslev · Foto Jeppe Carlsen

Generelt viser undersøgelser, at børn rigtig gerne vil inddrages og fortælle om deres oplevelser, siger forsker i børneret og lektor fra Aalborg Universitet, Hanne Hartoft. Men disse afhøringssituationer i volds- og krænkelssager er meget langt fra det normale. Barnets sårbarhed og udsathed bliver sat på spidsen, og barnet hverken kan eller bør tage stilling til en eventuel vidnefritagelse. Men hvem skal så?

Forfatter til bogen Børnevenlig Retspleje foreslår lovændring for at få hjemmel til at inddrage børnesagkyndige psykologer i strafferetssager på samme måde, som der er hjemmel til i familieretssagerne. Formanden for Advokatrådets strafferetsudvalg foreslår, at der nedsættes en tværfaglig arbejdsgruppe eller iværksættes lovforberedende arbejde.

Nøglen til straffesagen

Når et barn er hovedvidne i en straffesag mod forældrene, står det i en særlig sårbar rolle, hvor der er meget på spil for hele familien. Men også bistandsadvokaten kan komme i en vanskelig situation, da advokaten i yderste konsekvens kan stå med nøglen til, om far eller mor bliver dømt. Det er et dilemma, som advokat Rune B. B. Pedersen gerne var foruden.

Klienten er otte år. Han er til en times videoafhøring i en sag om vold i hjemmet. Han fortæller om oplevelserne med sin far, der slår ham – blandt andet med et bælte. Til slut i afhøringen fortæller afhøreren, at optagelsen vil blive gemt, og at drengens far vil få den at se.

“De sidste fem minutter af afhøringen trygler drengen om, at forældrene ikke får videoen at se. Drengen er tydeligvis fuldstændig skrækslagen og naturligvis bange for konsekvenserne,” fortæller Rune B. B. Pedersen, der i denne nyere sag valgte at bede om vidnefritagelse efter retsplejelovens regler.

Men det var en svær beslutning, understreger han, for den indebar nemlig samtidig, at det vigtigste bevis udgik af sagen, og resultatet var, at faderen ikke blev dømt.

“Jeg oplever det som et kæmpe dilemma. På den ene side er jeg bistandsadvokat for drengen, og derfor er min opgave at lytte til ham for at sikre hans interesser. På den anden side så ved jeg, at faderen går fri, når vidnebeviset bliver trukket tilbage. At jeg som advokat kommer til at tage ansvaret for udfaldet af sagen, oplever jeg som helt forkert. Når jeg skal vælge,

om vidnebeviset skal trækkes eller ej, sidder jeg med nøglen til afgørelsen af sagen. Men det er jo dommerens opgave,” forklarer Rune B. B. Pedersen.

Som bistandsadvokat står han i en tilsvarende situation mellem ti og 20 gange om året.

“Ligesom i denne sag, starter det ofte med, at barnet går til sin lærer og fortæller, at der er problemer hjemme. Hvis der er vold inde i billedet, så bliver der trykket på den røde knap med det samme, og så går det ekstremt stærkt med at få kommunen og politiet på banen. Selvom barnet måske blot ville have en snak og lidt støtte, så er konsekvenserne pludselig fuldstændig uoverskuelige.”

“I dette tilfælde var min klient otte år, og det betyder, at politiet som udgangspunkt ved afhøringens indledning både skal orientere barnet om, at barnet ikke behøver at svare på spørgsmål om forældrene, men også om, at forældrene vil få adgang til at se afhøringen på video efterfølgende. Mange gange oplever jeg, at politiet er tilbageholdende med – eller ligefrem nægter – sidste led i denne orientering, for det er jo klart, at den information nedsætter muligheden for at få belyst sagen. I

min sag kan jeg simpelthen se, at drengen bliver virkelig fortvivlet, og han siger direkte: Jeg vil ikke have, at min far får det her at vide. Jeg oplever, at han bønfaller os om, at hans forklaring ikke går videre. Det tolker jeg som et ønske om vidnefritagelse, hvilket jeg også får bekræftet senere, da jeg læser, hvad familierådgiveren fra kommunen skriver i sin rapport. Her står der nemlig, at han er helt afvisende overfor at fortælle om faderen, og jeg tolker det sådan, at han måske henvendte sig til sin lærer for at få styr på rammerne derhjemme. Givetvis har tanken om at far kan komme i fængsel slet ikke strejft ham, da han gik til sin lærer.”

Komplekst at finde ind til barnets ønske

Men det er ikke altid, at Rune B. B. Pedersen oplever, at indikationen for barnets ønske er så klar.

“Hvis indikationen er uklar, bliver mit dilemma større. Det giver først og fremmest ingen mening at tale med barnet. Jeg er ikke børnesagkyndig, og at finde ind til barnets ønske er meget komplekst af den grund, at min beslutning ikke alene er et spørgsmål om vidnefritagelse. Det handler også om barnets tab af velfærd, for der er ikke alene meget på spil, hvis drengen skal vokse op med en voldelig far. Hvis far skal i fængsel, følger der måske en udvisning med, som også vil få stor betydning for drengen. Mens jeg oplever, at kommune og politi har stort fokus

RUNE B. B. PEDERSEN

Advokat og ansat som anklager, før han i 2011 blev advokat. Han driver i dag selvstændig advokatvirksomhed i kontorfællesskabet Høier Pedersen Advokater i København og beskæftiger sig primært med straffesager.

på at få en domfældelse efter straffelovens regler, så ser jeg mere et behov for, at der bliver ryddet op i familien med støtte fra kommunen. Man kunne håbe, at sagen i sig selv er et wake up call for forældrene, der bliver opmærksomme på, at deres opdragelse er helt skæv, og at de erkender at have brug for hjælp. I sidste ende mener jeg, at det handler om at skabe en positiv effekt for barnet.”

16

Det er også grunden til, at Rune B. B. Pedersen altid leder efter brugbare omstændigheder i sagen hos kommunen.

“Jeg gransker sagsakterne for at få en fornemmelse af, om barnet er interesseret i, at der skal ske mere, sådan at jeg i sidste ende står med et rimeligt grundlag for at understøtte barnets intention om ikke at vidne mod for eksempel sin far.”

Som udgangspunkt imødekommes en anmodning om vidnefritagelse i voldssager. Er der tale om vidneudsagn i sager om grovere vold eller seksuelle overgreb, skal man dog forvente, at ønsket om vidnefritagelse bliver afvist, understreger han.

“I voldssagerne spiller vidneforklaringen ofte en stor rolle, og det betyder altså, at anklagerens bevismuligheder ryger, medmindre der er andre stærke beviser som eksempelvis skadestuerapporter. Derfor er beslutningen om vidnefritagelse et stort ansvar, som man i virkeligheden står ret alene med, både som følge af tavshedspligten, men også da bistandsadvokaten langt fra nødvendigvis behøver at dele politiets eller kommunens syn på, hvordan barnets interesser bedst varetages,” siger Rune B. B. Pedersen, der ikke ser en klar løsning på dilemmaet.

“Jeg forsøger altid at påvirke vidneafhøringen sådan, at barnet i starten får oplyst, at forældrene får optagelsen at se. Men måske kunne uafhængige børnesagkyndige og andre fagpersoner være med til at udarbejde vejledninger, der støtter op omkring den efterfølgende beslutning, bistandsadvokaten står overfor – nemlig om en dreng på otte år har interesse i at vidne mod sin far eller mor med den konsekvens, at vedkommende bliver straffet og eventuelt udvist.” ♦

Jeg gransker sagsakterne for at få en fornemmelse af, om barnet er interesseret i, at der skal ske mere, sådan at jeg i sidste ende står med et rimeligt grundlag for at understøtte barnets intention om ikke at vidne mod for eksempel sin far.

HANNE HARTOFT

Lektor ved Aalborg Universitet. I en lang årrække advokat. Forsker i dag i børneret. Hun beskæftiger sig primært med socialretlige problemstillinger vedrørende børn og unge i det moderne velfærdssamfund.

GIV BØRNENE BEDRE RETSSIKKERHED

Der er årligt mere end 2.000 vidneafhøringer af børn. Men er retssikkerheden god nok, når det gælder vidnefritagelse? Nej, siger lektor, der påpeger, at børnene kommer i klemme, og at praksis bør ændres.

Det siger næsten sig selv: Det er et kæmpe dilemma. Når et barn skal afhøres som hovedvidne i en straffesag mod sine egne forældre eller nærtstående, er det umuligt for barnet at overskue situationen.

“Du har ret til at vidne, men kan lade være. Det er essensen i vidnefritagelsesreglerne, men det budskab og konsekvenserne heraf kan yngre børn ikke overskue. Det er ikke god retssikkerhed for et barn at blive sat over for et valg, som har så vidtrækkende konsekvenser. Men det er ikke helt enkelt at pege på en løsning.”

Sådan lyder det fra lektor Hanne Hartoft fra Aalborg Universitet, der har speciale i børneret, og som er tidligere advokat med stor erfaring fra denne type af sager.

Det set-up, der er etableret i dag, hvor videoafhøringen foregår i Børnehuset af særligt uddannede polititjenestemænd, er grundlæggende godt og langt fra foretrække fremfor en retsafhøring, mener hun. Problemet er vidnefritagelsesreglerne og håndteringen heraf. Reglerne om, at der i nogle sager er mulighed for vidnefritagelse, balancerer på rimelig vis en række hensyn.

“Reglerne passer bare ikke ret godt til børn. Meningen er jo, at reglerne skal være hjælpsomme for vidner, som

er i en loyalitetskonflikt. Det må man sige, at det barn, der skal vidne mod sine forældre, i høj grad er. Børn er ofte ekstremt loyale – også over for forældre, der udsætter dem for krænkelser,” forklarer hun og fortsætter:

“Problemet – som jeg i mit tidligere arbejde har set udspille sig mange gange i praksis – er, at den information, som børnene får, virker komplet uforståelig i børnehøjde. Den er ikke hjælpsom for børnene. De bliver forvirrede og usikre, og i bund og grund er der ikke tale om, at de reelt vejledes. Et barn kan ikke forholde sig til, at det sidder over for en kriminalassistent, der vil stille spørgsmål og for eksempel siger: Der gælder den regel i det her rum, at når jeg spørger dig om noget, der handler om nogen i din familie, så må du gerne lade være med at svare på mit spørgsmål. For en voksen kan det måske give mening, men det er alt for komplekst for et barn i alderen 7-15 år at forstå. Dermed lægges et for stort ansvar på barnets skuldre,” siger Hanne Hartoft.

Sårbarheden bliver sat på spidsen

Generelt viser undersøgelser, at børn rigtig gerne vil inddrages og fortælle om deres oplevelser, understreger hun.

“Men disse afhøringsituationer i volds- og krænkelssager er meget

langt fra det normale. Barnets sårbarhed og udsathed bliver sat på spidsen.”

Når barnet ikke selv ifølge Hanne Hartoft hverken kan eller bør tage stilling til en eventuel vidnefritagelse – bør det så være bistandsadvokaten, der træffer afgørelsen, sådan som tilfældet reelt set er i dag?

“Min pointe er, at barnet heller ikke kan overskue situationen, hvis bistandsadvokaten forsøger at forklare det. Det må erkendes, at et barn er en atypisk klient. Bistandsadvokaten har i virkeligheden ikke en reel mulighed for at rådgive barnet eller sætte sig ind i barnets standpunkt. Og bistandsadvokaten aner i situationen ikke, om barnet tidligere har været truet til tavshed, eller hvad der egentlig er på spil. Så det er ikke en perfekt løsning. Derfor må vi overveje, om det kan gøres anderledes.”

I dag afhøres børn under 13 år til video i alle sagstyper, og angår sagen mistanke om seksuelle overgreb på barnet eller vold mod barnet, hvor mistænkte er en af barnets nærmeste, er aldersgrænsen 15 år.

“Der er ingen nemme løsninger. Men jeg mener, at det er værd at overveje at ændre praksis, så de børn, der kommer til videoafhøring, ikke skal formanens om vidnefritagelsesreglerne. Det er set fra barnets perspektiv en pseudo-beskyttelse.” ♦

ORIENTERING AF BARNET OM GERNINGSMANDENS ADGANG TIL FORKLARINGEN

Politiet skal altid foretage en konkret vurdering af, om det er nødvendigt og hensigtsmæssigt i forbindelse med videoafhøringen at orientere barnet/den unge om, at den mistænkte efterfølgende har adgang til at blive gjort bekendt med barnets/den unges forklaring.

Ved denne vurdering skal der blandt andet lægges vægt på barnets/den unges alder og modenhed samt omstændighederne i sagen. Større børn, det vil sige fra cirka otte år og op efter, skal som udgangspunkt orienteres om den mistænkte adgang til at se forklaringen på et senere tidspunkt.

Når der er tale om mindre børn, det vil sige børn under otte år, vil det normalt være tilstrækkeligt, at politiet orienterer barnets bisidder fra socialforvaltningen, bistandsadvokaten og efter omstændighederne i sagen forældrene om, at den mistænkte efterfølgende har adgang til at blive gjort bekendt med barnets forklaring. Politiet skal dog besvare et direkte spørgsmål fra det mindre barn herom.

Kilde: Rigsadvokatmeddelelsen fra april 2019

SÅDAN FOREGÅR VIDEOAFHØRINGEN AF BØRN

Videoafhøringen foregår normalt i et såkaldt børnehus, som er særligt indrettet til formålet. Som regel er kun barnet og politibetjenten til stede i lokalet. Der kan også være en person til stede, som barnet kender godt. Det kan være en pædagog fra barnets daginstitution, en bedsteforælder eller et andet familiemedlem. Det må ikke være én, som skal vidne i sagen senere.

Videoafhøringen bliver samtidig vist på en tv-skærm i et andet lokale i børnehuset. Her sidder den politibetjent, som behandler sagen, en anklager, barnets bistandsadvokat og forsvareren for den mistænkte. Der deltager også en repræsentant fra kommunens sociale myndigheder, der skal støtte barnet og være med til at sikre, at afhøringen foregår så skånsomt som muligt. Forældre eller nære pårørende må ikke overvære afhøringen. Den mistænkte må heller ikke overvære afhøringen, men kan senere gennemse optagelsen sammen med sin forsvarer.

Kilde: Anklagemyndigheden

At forstå børn i krise kræver særlig ekspertise

Forfatter til bogen *Børnevenlig Retspleje* foreslår lovændring for at få hjemmel til at inddrage børnesagkyndige psykologer i strafferetssager på samme måde, som der er hjemmel til i familieretssagerne. Det vil flugte med de internationale regler. Formanden for Advokatrådets strafferetsudvalg foreslår, at der nedsættes en tværfaglig arbejdsgruppe eller iværksættes lovforberedende arbejde.

20 Ingen børn skal leve i et hjem med vold. Når sagen kører, er det en samfundspligt at reagere, så volden kan blive stoppet. Det er det klare udgangspunkt for dommerfuldmægtig Marianne Nørregaard, der er forfatter til bogen *Børnevenlig Retspleje*, som omhandler børns rettigheder i en menneskerettighedskontekst.

“Men når det er sagt, forstår jeg godt de overvejelser, som aktørerne i strafferetssagen kan have, når børn er mindreårige, for der er mange komplicerede hensyn at tage og modsatrettede spørgsmål at forholde sig til, når forældrene står anklaget for vold,” siger hun.

“Som voksne kan vi dog nemt komme til uhensigtsmæssigt at skærme barnet. Men barnet må ikke føle sig udenfor. I forarbejderne til

retsplejeloven står der, at børn fra otte år skal informeres om vidnefritagelse. Så her har man altså vurderet, at det kan lade sig gøre at få barnet til at tage stilling. Desuden gør reglerne fra Europarådet det klart, at alle børn skal inddrages, fordi barnet jo allerede er i situationen. Det kan ingen ændre på, selvom vi som voksne har lyst. Men ved ikke at inddrage barnet bliver det som en pakke, som aktørerne i retssystemet bringer rundt,” siger Marianne Nørregaard.

Spørgsmålet er, hvem der skal støtte barnet i dets beslutninger.

“I strafferetssagerne savner jeg, at der er en børnesagkyndig psykolog inde over. Selvom både bistandsadvokaten og den kriminalassistent, der afhører barnet, måske selv har børn og er

empatiske mennesker, så er det noget særligt at have med børn at gøre, som er i krise. Men i dag er der ikke hjemmel til at kunne tilkalde en psykolog. Det vil kræve lovændring,” forklarer Marianne Nørregaard, der sammenligner straffesager om vold mod børn i hjemmet med bopælssager.

“Når jeg afgør familieretlige sager, så taler jeg ikke alene med barnet, der er en børnesagkyndig psykolog inde over, og det sker automatisk af den grund, at jeg jo ikke er uddannet til at forstå børns reaktioner. Disse sager kan sammenlignes med voldssagerne, for der er mange af de samme problematikker. Det kan være, at et barn ikke vil hjem til sin far, fordi hans nye kone slår. Selvom det er en familieretssag, så ligner dilemmaerne hinanden i disse sager og straffesagerne, hvor far er under anklage for vold.”

At få en lovændring og dermed hjemmel til at kunne inddrage en børnesagkyndig psykolog vil ifølge Marianne Nørregaard være i overensstemmelse med Europarådets regler, hvoraf det fremgår, at personer, der arbejder med børnesager, skal være særligt uddannede til at tale med børn. Børn er efter disse regler børn, til de er fyldt 18 år.

Formanden for Advokatrådets strafferetsudvalg, Karoline Normann, ser også et behov for, at der kommer

SÅ MANGE BØRN BLEV VIDEOAFHØRT I 2020

På baggrund af indberetninger fra politikredsene oplyser Rigspolitiet følgende om gennemførte videoafhøringer af børn foretaget i de danske politikredse i 2020.

Antal førstegangsafhøringer af børn i alderen 0 - 8 år: 986

Antal førstegangsafhøringer af børn i alderen 9 - 15 år: 1.364

Rigspolitiet kan ikke oplyse det præcise antal afhørte børn, da de ikke modtager personidentificerbare informationer til brug for deres statistikker. Nogle børn bliver afhørt mere end én gang, og enkelte børn kan blive afhørt i flere sager. Men ved at se på antallet af førstegangsafhøringer antages det at give en omtrentlig størrelse på antallet af afhørte børn i løbet af året.

KAROLINE NORMANN

Medlem af Advokatrådet, formand for Advokatrådets strafferetsudvalg.

MARIANNE NØRREGAARD

Dommerfuldmægtig i Københavns Byret, ph.d., har skrevet afhandling om menneskerettigheder.

mere fokus på afhøringer af børn i straffesager.

“Afhøringer, der involverer børns vidneudsagn mod deres nærmeste – typisk forældrene – rummer deres helt egne kompleksiteter, og det er en yderst vanskelig øvelse at balancere barnets behov,” siger hun.

“I straffesager forsøger man at finde

den materielle sandhed, og børnene skulle gerne på en ordentlig måde være delagtiggjort i den proces, der fører dertil – både af hensyn til børnene, men også til forældrene, og i sidste ende tilliden til domstolene,” siger Karoline Normann, der foreslår, at mulighederne for at forbedre vilkårene og forudsætningerne for disse afhøringer

bliver undersøgt nærmere.

“Det kunne for eksempel være ved at nedsætte en tværfaglig arbejdsgruppe eller iværksætte andet lovforberedende arbejde, der kunne undersøge fordele og ulemper ved ændrede regler på området, herunder for eksempel også af dækkede, hvordan man i dag løser de tilsvarende problemer i andre lande.” ♦

konkurser.dk

- Salg af konkursboaktiver på netauktion over 14 dage
- Over 60.000 potentielle køberemner
- Advokatfaglig baggrund med 15 års erfaring
- Vi står for hele salgsprocessen
- Afregning via vores klientkonto

Auktioner P/S

• Tlf. 39 29 19 00 • info@konkurser.dk

Strandvejen 60, 2900 Hellerup

UNG OG UDSAT

Tekst Hanne Hauerslev · Illustration Mette Ehlers

Ungdomskriminalitetsnævnet bliver evalueret i begyndelsen af 2021. Idéen med at forebygge kriminaliteten blandt unge ved at aktivere dem er snusfornuftig, mener advokat, men understreger, at det ikke sker i praksis. Professor er bekymret for retssikkerheden.

Det skulle være så godt. Unge kriminelle under 15 år skulle ud og vaske brandbiler og fjerne graffiti i stedet for at hænge ud på gadehjørner med det dårlige selskab for at forebygge, at de sårbare unge bliver rekrutteret til bander og kommer i en kriminel løbebane. På den baggrund blev Ungdomskriminalitetsnævnet etableret i januar 2019 og fik til opgave at medvirke til at forebygge ungdomskriminalitet ved at fastlægge målrettede, individuelle forebyggende indsatser for kriminalitetstruede børn og unge i alderen 10-17 år.

“Idéen med at forebygge kriminaliteten blandt unge kan jeg sagtens følge. Det er snusfornuftigt, men jeg oplever bare ikke, at det sker i praksis,” siger Kristian Korshøj Jørgensen, som er advokat hos Ghiladi Advokater i Vejle med speciale i sager om anbringelser af børn.

Han er en blandt flere advokater, som har haft sager i Ungdomskriminalitetsnævnet og er kritisk over for nævnets virke. I hans optik sker der for mange tvangsanbringelser. Det er han stærkt kritisk overfor, og det er der flere grunde til.

Først og fremmest mener Kristian Korshøj Jensen, at den kriminelle lavalder nu i praksis er nedsat til ti år, af den grund at de unge stemples som kriminelle, når de bliver tvangsanbragt af Ungdomskriminalitetsnævnet. Og der skal ikke altid meget til, oplever han.

“Den første sag, jeg havde, drejede sig om en 12-årig dreng, som var frivilligt anbragt. Han har ADHD og

er anbragt efter serviceloven, da hans mor ikke har overskud nok til drengen. Under anbringelsen taler han rigtig grimt til en pædagog, fordi han er utilfreds med aftensmaden, og siger noget i retning af “jeg smadrer dig”. Hvor han derhjemme ville have fået besked om at opføre sig ordentligt, så ryger han nu i Ungdomskriminalitetsnævnet, som tvangsanbringer ham. Det er ærgerligt, fordi han på ingen måde tilhører den hårde kerne. Han er ikke kommende bandemedlem, men bare utilpasset. Og ærgerligt nok nu stemplet som kriminel, da han bliver anbragt efter lov om ungdomskriminalitet på trods af, at alt samarbejde fungerede rigtig godt, da han var frivilligt anbragt,” siger Kristian Korshøj Jørgensen, der ankede sagen til Ankestyrelsen.

Manglende klageadgang

Mens denne sag kunne ankes, så gælder der helt andre regler, hvis der er tale om en sag, som munder ud i mindre indgribende foranstaltninger som eksempelvis, at den unge skal være hjemme på et bestemt tidspunkt om aftenen.

“I disse sager er der ingen klageadgang. Jeg synes, at det er stærkt kritisabelt og desuden en forringelse af retssikkerheden for de unge, for samme type af afgørelse kan træffes af kommunen efter serviceloven. Og hvis det sker, kan afgørelsen godt påklages til Ankestyrelsen,” siger han og tilføjer, at selvom disse foranstaltninger ikke umiddelbart synes at være voldsomme, så oplever de unge dem som et indgreb i deres frihed – præcis

som voksne ville gøre det.

Også strafferetsprofessor Jørn Vestergaard er bekymret over den manglende klageadgang.

“Kritikken fra organisationer og jurister har været massiv både før og efter indførelsen af Ungdomskriminalitetsnævnet. Retssikkerheden for de mistænkte børn og unge er for ringe, blandt andet fordi der kun beskikkes en advokat i anbringelsessager, og fordi der i øvrigt savnes klagemuligheder,” siger Jørn Vestergaard, der samtidig gør opmærksom på, at regeringens nu har lagt op til, at et barn fra det 10. år får ret til gratis advokatbistand i sager, der behandles i kommunernes børn- og ungeudvalg.

“Det burde give anledning til udvidelse af retten til advokatbistand i Ungdomskriminalitetsnævnet, hvor retten nu kun gælder for børn fra det 12. år i anbringelsessager,” tilføjer han.

Et andet retssikkerhedsmæssigt og mere alvorligt problem er i Kristian Korshøj Jørgensens optik, at der med Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser sker en sammenblanding af den dømmende og den udøvende magt.

“Når du er 15 år, skal du være dømt for en straffelovsovertrædelse for at blive tvangsanbragt af Ungdomskriminalitetsnævnet. Når du er under 15 år, kan du tvangsanbringes af Ungdomskriminalitetsnævnet, bare fordi politiet vurderer, at du ville være blevet dømt for forseelsen, hvis du var blevet stillet for en dommer. Jeg havde en sag i efteråret, hvor min klient – en dreng på 14 år – er med, da to

Hvis vi skal noget andet med Ungdomskriminalitetsnævnet end det, som kommunen allerede kan iværksætte, så kan det give god mening. Men som det er nu, så er det bare et lag mere og endda med så dårlige retssikkerhedsgarantier, at vi ikke kan være det bekendt over for de unge.

Kristian Korshøj Jørgensen

24

kammerater – begge over 15 år – truer en forbipasserende på gaden til at give dem en jakke. Min klient holder sig på afstand og deltager ikke, og han fortryder da også senere, at han gik med de to drenge. Sagen om de to drenge på 15 år kommer for anklagemyndigheden, og det ender med, at sagen bliver henlagt, og at drengene dermed ikke skal tiltales. Men min klient er mistænkt for medvirken og bliver sendt for Ungdomskriminalitetsnævnet, og han bliver underlagt andre foranstaltninger. Jeg finder det dybt kritisabelt, at hvis du er over 15 år, går din sag til domstolene – men hvis du er under, går sagen direkte fra politiet til Ungdomskriminalitetsnævnet. Det er kritisabelt, blandt andet fordi jeg samtidig oplever, at tvangsanbringelserne risikerer at trække de helt unge ud i kriminalitet, og på den måde skabe præcis den modsatte effekt af, hvad der var tilsigtet.”

“Jeg har netop haft to genoptagelsessager, hvor jeg har fået hjemgivet to drenge af den grund, at de blev mere kriminelle af at være tvangsanbragt. Tvangsanbringelsen betød, at de blev fastholdt i kriminalitet. De kom i dårligt selskab. Den ene begyndte at ryge hash, og den anden stak af. Den ene fik lov til at komme hjem med støtte, hans far fandt en læreplads til ham, som betød, at han var fysisk træt, når han kom hjem om aftenen og faldt tidligt i søvn. Ja, det lyder måske gammeldags, men jeg synes, at det er en bedre løsning.” Kristian Korshøj Jørgensen sågerne, at

de såkaldte straks-afgørelser kom mere i spil hos Ungdomskriminalitetsnævnet.

“Hvis man reelt vil forebygge, så send de unge ud og feje det glas op, som de har slået i stykker. Hvis vi skal noget andet med Ungdomskriminalitetsnævnet end det, som kommunen allerede kan iværksætte, så kan det give god mening. Men som det er nu, så er det bare et lag mere og endda med så dårlige retssikkerhedsgarantier, at vi ikke kan være det bekendt over for de unge.”

Selvopfattelsen som kriminel

Ligesom advokat Kristian Korshøj Jørgensen er også strafferetsprofessor Jørn Vestergaard bekymret for, at resultaterne ikke står mål med midlerne til bekæmpelse af ungdomskriminaliteten.

“Det bedste, der kan siges om ordningen med ungdomskriminalitetsnævnet, er nok, at den i nogle tilfælde tvinger socialforvaltningen til at iværksætte nødvendige og hensigtsmæssige indsatser, som ellers ville blive nedprioriteret på grund af utilstrækkelige ressourcer. Det skal ikke overses, at der i nogle tilfælde kommer noget godt ud af de sager, som behandles i nævnet. Spørgsmålet er dog, om resultaterne står mål med midlerne,” siger han.

“Nævnets sammensætning trækker for meget i retning af straf fremfor sociale foranstaltninger, blandt andet fordi politiet medvirker. Rammerne omkring møder i nævnet er kontra-produktive, blandt andet fordi det store antal tilstedeværende kan virke overvældende. Målgruppen omfatter

mange meget sårbare børn og unge med nedsat psykisk funktionsevne og behandlingsbehov, som nævnet ikke er egnet til at tilgodese. De straksreaktioner, der oprindeligt blev fremholdt som pædagogiske vidundermidler, passer ikke til de omfattede børn og unge og anvendes kun sjældent,” siger Jørn Vestergaard, der ser frem til, at ordningens styrker og svagheder vil blive af dækket, efterhånden som de enkelte dele af Justitsministeriets evaluering færdiggøres.

“Jeg er spændt på, om det lykkes at komme både i bredden og i dybden med de mange problemstillinger. Man må håbe, at man også inddrager de erfaringer, som advokater har gjort sig,” tilføjer han.

I lyset af forskningen på området er der dog ifølge strafferetsprofessoren ingen grund til optimisme med hensyn til, at ordningen i sig selv skulle være egnet til at nedbringe antallet af lovovertrædelser.

“Tværtimod er der en risiko for, at hele setup'et med en slags ungdomsdomstol understøtter de unges selvopfattelse som kriminelle. Det paradoksale er i øvrigt, at ordningen blev indført på et tidspunkt, hvor børn og unges kriminalitet var faldet meget kraftigt, blandt andet som følge af gode kriminalpræventive indsatser.”

Evaluering på vej

Jørn Vestergaard understreger, at der er satset kolossale ressourcer på ordningen.

“Det meget store antal dommere, politifolk og kommunale medarbejdere, der er rekrutteret som medlemmer af nævnene, gør utvivlsomt en kæmpe indsats for at behandle sagerne optimalt. Under alle omstændigheder er der investeret enorme summer af politisk kapital i, at ordningen skal fungere. Så den er kommet for at blive. Derfor er det vigtigt at fastholde opmærksomheden på ordningens svagheder, sådan at der efter behov kan justeres på regler og praksis.”

I starten af året skal ordningen evalueres af Justitsministeriet, og her vil der være særligt fokus på unge kriminelle med nedsatte psykiske funktionsevner, skriver justitsministeren i et svar til Retsudvalget i juli 2020.

Af svaret fremgår det, at der er igangsat en “omfattende evaluering af resultaterne af reformen, som det er forudsat i den politiske aftale bag reformen. Den første del af evalueringen, som omhandler afviklingen af nævnsmøderne, forventes at foreligge allerede primo 2021, og der vil i evalueringen være et særligt fokus på børn og unge med nedsat psykisk funktionsevne.

Formålet med evalueringen er i øvrigt at vurdere, i hvilken udstrækning praksis i forbindelse med Ungdomskriminalitetsnævnet imødekommer de formål, som var baggrund for etableringen af nævnet, at belyse centrale aktørers positive og negative erfaringer med Ungdomskriminalitetsnævnet, samt

at evaluere resultaterne af indsatsen over for de unge, der har været igennem Ungdomskriminalitetsnævnet, herunder med fokus på recidiv.

Evalueringen vil bestå af seks delevalueringer og vil blive offentliggjort løbende.” ♦

Ved deadline på Advokaten er der endnu ikke fastsat en dato for, hvornår første del af evalueringen offentliggøres.

Tal på Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser viser, at der er flest afgørelser, der fastsætter et forbedringsforløb, det kan være kontaktpersonstøtte, misrugsbehandling, skolegang mv. Bemærk at 2020-tal kan være forbundet med usikkerhed.

AFGØRELSESTYPER

Afgørelsestype	2019 10-14-årige	2020 10-14 årige	2019 15-17-årige	2020 15-17-årige
Forbedringsforløb og straksreaktion	8	7	3	2
Forbedringsforløb	231	249	228	291
Straksreaktion	4	1	1	0
Ingen fastsat foranstaltning	67	148	59	174
Afvisning	3	2	3	23

26

AFGØRELSE OM ANBRINGELSE

Afgørelser om anbringelse	2019 10-14-årige	2020 10-14 årige	2019 15-17-årige	2020 15-17-årige
Antal afgørelser om anbringelse	64	77	84	109
Heraf med tvangsanbringelse	26	22	36	28

DERFOR ER DER FÆRRE STRAKSREAKTIONER

Hvorfor er antallet af straksreaktioner så lavt? Det spørgsmål har Advokaten stillet formanden for Ungdomskriminalitetsnævnet, dommer Sanne Bager, som svarer skriftligt:

“En straksreaktion skal udføres hurtigst muligt efter afgørelsen i nævnet. At antallet af straksreaktioner i 2020 er noget lavere end i 2019 kan muligt hænge sammen med, at der blandt andet på grund af corona-situationen har været en længere sagsbehandlingstid i nævnet, således at reaktionen ikke har kunnet gennemføres kort tid efter den kriminelle handling.

Formålet med en straksreaktion er at forpligte barnet eller den unge til at gøre den skete skade god igen ud fra principperne om genoprettende ret. Det centrale er, at den har et klart opdragende og udviklingsmæssigt sigte, og at den unge bringes til at forstå konsekvenserne af sine kriminelle

handlinger. Der er ikke tale om, at barnet eller den unge pålægges en straksreaktion som straf eller sanktion i anledning af sin adfærd, men straksreaktionen har i stedet et forebyggende sigte og skal ses som et supplement til den øvrige forebyggende indsats.

Det er ikke ofte, at kommunerne indstiller til nævnet, at barnet eller den unge skal pålægges en straksreaktion. Hovedparten af de sager, der henvises til nævnet, sker på grundlag af personfarlig kriminalitet. I disse sager vil et møde med en konfliktmægler ofte være en relevant straksreaktion, såfremt betingelserne for at pålægge en straksreaktion er opfyldt, men alligevel er indstilling herom sjældent

forekommende. Det kan skyldes, at der i disse sager, allerede før sagen behandles i nævnet, har været en form for mægling, eller at forældre, skole eller politiet har taget initiativ til, at episoden blev drøftet mellem parterne. Nævnet har ikke i sager, der er henvist på grundlag af anden kriminalitet end personfarlig kriminalitet, fundet, at der – uden en indstilling fra kommunen om en straksreaktion – kunne fastsættes en sådan.

Det kan i øvrigt forekomme, at barnet eller den unge har personlige forhold af en sådan karakter, at det ikke vil have et socialpædagogisk formål at lade pågældende gennemføre en straksreaktion.” ♦

RETSSIKKERHEDS BAROMETRET

Tekst Isabel Rosado · Foto Jeppe Carlsen og Morten Holtum

Hver anden advokat mener, at retssikkerheden i Danmark er blevet dårligere i de seneste fem år. Det viser Advokatsamfundets nye undersøgelse om medlemmernes syn på retssikkerheden.

Det er især indenfor de retsområder, der involverer børn, at barometret er på frysepunktet. Advokaterne peger på store problemer indenfor familieret og forvaltningsret, som handler om lange ventetider i skilsmisssager på op til to år samt stærkt svingende kvalitet i sagsbehandlingen, når det for eksempel drejer sig om støtte til udsatte børn med handicap eller familier med sociale problemer, der kan føre til tvangsanbringelser. Knap hver tredje advokat der har besvaret undersøgelsen, mener således, at det går den forkerte vej indenfor familieret og tæt på hver anden svarer, at det ofte står helt galt til, når borgere møder forvaltningen.

Børn udsat for vold går glip af erstatning

Hvordan vurderer du retssikkerheden for børn, som er ofre for vold og seksuelle krænkelser?

Den er slet ikke god nok, som det er i dag. Børn er overladt helt til sig selv efter en afsluttet straffesag om vold og seksuelle krænkelser, der måske har varet i årevis. De børn er særdeles sårbare og har ofte psykiske og fysiske mén for livet. En stor del af de børn, der bliver udsat for vold og seksuelle overgreb, er ofte udsatte i forvejen og får ingen støtte og hjælp fra voksne, når straffesagen er slut. Sådan er det i de store tunge sager, der har været kendt i medierne, men også i de mange mindre – men alvorlige sager – der går under radaren. Jeg har sammen med Institut for Menneskerettigheder undersøgt 100 sager, hvor der i mindst 18 af dem burde være rejst krav om erstatning på grund af sandsynlige varige mén, men der var kun tre, der havde søgt.

Under en straffesag vil der i de fleste tilfælde være gjort krav på tortgodtgørelse. Men efter afsagt dom skal ofrene selv søge yderligere erstatning, som de i mange tilfælde har ret til gennem Erstatningsnævnet. Det har de færreste ressourcer til, og de ved ikke, hvad de kan søge af beløb. Beskikkelsen som bistandsadvokat ophører efter domsafsigelsen, og så står de alene og skal kæmpe sig igennem et omstændeligt system og får ikke den erstatning eller det fulde omfang af erstatning, som de faktisk har krav på.

Hvilke udfordringer er de største?

Det er ofte komplekse sager, og det tager lang tid at afgøre dem. Børnene kan være blevet voksne, når den endelige dom i landsretten falder. Derefter skal de ansøge om erstatning og igennem et langvarigt forløb i Erstatningsnævnet med risiko for ikke at få ansøgt om alle erstatningskrav og for at overskride tidsfrister. Det er langt nemmere i sager om arbejdsskadeerstatninger og patientskadeerstatninger, hvor tilskadekomme

blot skal anmelde skaden til forskel fra disse sager, hvor man skal ansøge om bestemte krav, og her er det myndighederne, som har undersøgelsespligten og står for at belyse sagen. Det er besynderligt og urimeligt, at børn, som er ofre for seksuelle overgreb og vold, skal stilles ringere.

Hvad skal der til for at ændre situationen?

Der er to nemme måder at løse det på. Ingen af dem vil efter min mening kræve flere udgifter for samfundet. Sagerne vil blive belyst mere effektivt og korrekt i første omgang, og ofrene vil kunne få den erstatning, som de har ret til og måske derved opnå hjælp til at komme videre i tilværelsen og bearbejde PTSD, angst og alt det, de døjer med.

Den ene løsning er, at politikerne ændrer reglerne om offererstatning, så sagerne ved Erstatningsnævnet bliver behandlet efter et anmeldelsesprincip. Det gør processen nemmere for ofrene på samme vis som i arbejdsskadeordningen og patientskadeordningen, hvor ofret alene skal anmelde skaden, og myndighederne selv sørger for at indhente de fornødne oplysninger til at belyse sagen og tilkende den erstatning, som ofret er berettiget til.

Den anden løsning er, at man som minimum forlænger beskikkelsen som bistandsadvokat, indtil der foreligger afklaring om erstatning i Erstatningsnævnet. Retssikkerhed koster, men det koster ikke nødvendigvis mere i det lange løb. Det skal dommeren i straffesagen kunne beslutte, når ofret er særligt sårbart, eller når skaden er alvorlig med forventeligt store erstatningskrav. Ved at gennemføre de to forslag, vil ofre for vold og seksuelle krænkelser blive hjulpet, indtil de har fået tilkendt den erstatning, som de er berettiget til. Det er det mindste, vi som samfund kan gøre for dem. ♦

Skilsmissebørn skal høres

Hvordan vurderer du retssikkerheden for børn i skilsmissegager?

Helt overordnet ligger den på et meget lille sted på grund af de katastrofale lange ventetider i Familierechtshuset. Der går måneder, før familier i skilsmisse bliver inddaldt til de første møder, og der kan gå over et år i uvished, før der foreligger en afklaring om, hvor barnet skal bo. I mange af de svære sager ser børn slet ikke den ene forælder i ventetiden, selvom de ønsker det. I disse højkonfliktfyldte – såkaldt røde sager – har vi som familierechtsadvokater gennem længere tid kæmpet for, at de hurtigere skal blive overført direkte til retten, hvor de kan blive afgjort inden for tre måneder og med mulighed for kyndige børnepsykologer som støtte, men det lytter politikerne ikke til. Man forsøger i stedet at forbedre sagsbehandlingen i Familierechtshuset ved at ansætte flere medarbejdere, der skal uddannes, og det hjælper ikke på kort sigt.

Er der andre udfordringer?

Under forløbet i Familierechtshuset kan børnene få tildelt en kontaktperson, som kan hjælpe med at forstå forløbet. Men det er kun, hvis forældrene er enige og accepterer, og mange siger desværre nej.

Heller ikke i retten har barnet i en skilsmissegager eller en konfliktsag om udlevering til samvær en neutral partsrepræsentant. Loven lægger nemlig op til, at barnet ikke skal høres i retten.

Efter at børnene er blevet hørt af den børnesagkyndige i Familierechtshuset, er der normalt ikke yderligere kontakt til børnene. Dommeren skal træffe afgørelse ud fra et referat af børnesamtalen. Kun i visse sager er der mulighed for at høre barnet med hjælp fra en børnepsykolog. Det er

ikke godt nok, for der kan være gået op mod ni måneder, før sagen kommer for domstolene, og barnet kan i den periode have ændret holdning.

Hvis man tillod, at de røde sager, der skal afgøres af retten, blev sendt direkte i retten, ville man kunne sikre, at børnene kun blev hørt en gang, og at de blev hørt umiddelbart før, der blev truffet afgørelse.

Når sagen er blevet behandlet ved retten, er det forældrenes advokat, som modtager dommen og dermed forældrene, som fortæller børnene, hvad retten har afgjort. Det er også forældrenes afgørelse, om en dom skal ankes. Barnet har ikke selv mulighed for at gøre indsigelse mod en afgørelse – for eksempel en afgørelse om ændring af bopæl.

Hvad skal der til for at ændre situationen?

Alle børn i teenagealderen, som er en del af en konfliktfyldt skilsmissegager eller udleveringssag bør have ret til en advokat, når det er nødvendigt. Sådan er det i anbringelsessager fra barnet er 12 år – og måske snart fra 10 år med regeringens nye udspil. Børn i anbringelsessager har derfor større retssikkerhed end børn i skilsmissegager. De er orienteret af en neutral person under hele forløbet, som har tavshedspligt og kan tale deres sag, når der er behov for det, ligesom de har mulighed for at anke de afgørelser, som går imod deres ønsker. Ud fra et børneperspektiv er der ikke nødvendigvis den store forskel på en bopælsændring med samværsophør og en anbringelse væk fra en forælder.

I lande vi sammenligner os med, har børn i visse tilfælde mulighed for at få en advokat i skilsmissegager, hvis de anses for at være kompetente til det. Sådan er det for eksempel i England. Jeg mener, at det også burde være en retting i Danmark. ♦

**BARNETS
STEMME
BARNETS
STEMME
BARNETS
STEMME**

Tekst Tine Østergård **Foto** Tor Birk Trads

Anbragte børn bliver ofte ikke hørt i deres egen anbringelsessag. Derfor har advokat Gitte Leth Thomsen stiftet foreningen Barnets Stemme, der matcher anbragte børn med en frivillig voksen, der er uddannet bisidder og samtidig fungerer som mentor for barnet.

En børnesamtale er loypligtig, når kommunen skal træffe sin afgørelse om en anbringelse. Alligevel sker det kun i knap halvdelen af sagerne, at samtalen bliver holdt. Det viser tal fra Ankestyrelsens Børnesagsbarometer, som også slår fast, at kommunerne i knap hver tredje sag ikke lever op til reglerne om at lave en børnefaglig undersøgelse, der skal afdække barnets eller den unges og familiens forhold.

Det er retssikkerhedsmæssigt bekymrende, mener advokat Gitte Leth Thomsen, der derfor har stiftet Barnets Stemme. En forening, der matcher anbragte børn med en frivillig voksen, der fungerer som bisidder og mentor for barnet – og som sikrer, at barnet kender sine rettigheder og bliver hørt i processen.

“Mange anbragte børn har brug for en særlig voksen, der indgår i en frivillig, ikke-betalt relation til barnet, og som ene og alene har et ønske om at hjælpe og gøre en forskel for barnet. Det skal være en frivillig med hjertet på rette sted, som kan holde barnet i hånden og være den støt-teperson, som barnet ellers ikke har i sit liv,” siger Gitte Leth Thomsen.

Hun fortæller, at det handler om at støtte barnet i at få sagt de ting, der er vigtige.

“Det kan eksempelvis være, at barnet er ked af at være på institution og hellere vil være hos sin tante, men at der ikke er blevet set nærmere på, om det er muligt. Det kan også være, at barnet har et særligt ønske om at gå til en fritidsinteresse, men at praktikken omkring det ikke er løst. Det er mange ting, som vi forældre gør for vores egne børn, men som anbragte børn ikke nødvendigvis oplever bliver varetaget.”

Den frivillige voksne skal samtidig støtte barnet i at få en tro på sig selv og et mod på at forfølge sine drømme.

“Det er vigtigt at have drømme og tro på, at man vil kunne lykkes med de ting, man sætter sig for – og det er også et fokusområde for projektet,” siger Gitte Leth Thomsen.

I øjeblikket er målgruppen for Barnets Stemme børn i alderen 6-17 år, der er anbragt eller indstillet til anbringelse i Aarhus Kommune, men Gitte Leth Thomsens håb er, at foreningen med tiden kan nå ud til alle anbragte, der har behov for støtte og relationer.

Barnets rettigheder

Alle børn har ret til at medbringe en uvildig bisidder til møder med kommunen – det kræver ikke samtykke fra hverken forældre eller fra kommune – men udfordringen er, at børn ofte ikke bliver oplyst om muligheden for at få en bisidder og ikke ved, hvad en bisidder overhovedet er, og hvorfor

det kan være en god idé at have en med. Gitte Leth Thomsen nævner Aarhus Kommune som eksempel. Her er der flere end 600 anbragte børn.

“Børns Vilkår har oplyst, at de med deres bisidderordning alene har hjulpet tre anbragte børn i 2017, 0 anbragte børn i 2018 og fire anbragte børn i 2019 i Aarhus Kommune. Det er bekymrende, at anbragte børn ikke automatisk bliver tildelt en uvildig bisidder,” siger Gitte Leth Thomsen, der henviser til løsningsforslagene i en Justitia-rapport fra 2018. Her anbefales det blandt andet, at kommunernes pligt til at vejlede børnene om deres ret til en bisidder skrives direkte ind i service-loven med en tilføjelse om, at forvaltningen samtidig skal oplyse børnene om fordelene ved at have en bisidder og opfordre dem til at benytte sig af tilbuddet.

Barnets fremtid

Gitte Leth Thomsen fremhæver, at alle børn, anbragt eller ej, har brug for en særlig voksen, også uden for det kommunale system, der kan give støtte, vejledning og har ambitioner på barnets vegne. Ellers kan det være vanskeligt den dag, barnet fylder 18 år og bliver myndig.

“Jeg talte på et tidspunkt med en ung mand, der havde boet på institution det meste af sit liv. Han fortalte, at pludselig, når man bliver myndig, så åbnes den papkasse, man har boet i hele sit liv, og samtidig får man besked fra kommunen om, at nu skal man klare sig selv. Det er bare rigtig svært. Man kan ikke fra den ene dag til den anden gå fra at være et “systembarn” til at være en velfungerende voksen, hvis man ikke har lært de færdigheder, det kræver at stå på egne ben.”

Derfor er det vigtigt, at børn bliver set, støttet og hørt, mener Gitte Leth Thomsen.

“En ret til at blive hørt er ikke en ret til at få ret, men hvis man som barn i en tidlig alder oplever, at der bliver lyttet til en, og at det, man siger, bliver taget alvorligt, så har vi skabelonen til at få nogle børn, der tror på sig selv, har tillid til systemet og får det bedste mulige fundament for at blive inkluderet i fællesskabet,” siger hun og tilføjer, at der også er et økonomisk incitament til at støtte sårbare unge:

“Tal fra Rockwool Fonden viser, at det koster samfundet mellem 12 og 15 milliarder kroner om året, når udsatte unge ikke får uddannelse og job. Derfor er der både et økonomisk og et menneskeligt perspektiv i, at vi alle arbejder for at give disse børn det bedste mulige fundament for at blive inkluderet i fællesskabet og føle, at deres stemme bliver hørt.” ♦

GITTE LETH THOMSEN

Advokat (H) hos DLA Piper, direktør og stifter af Barnets Stemme. Gitte har mange års erfaring med frivilligt socialt arbejde, særligt som frivillig juridisk rådgiver og bestyrelsesmedlem i Københavns Retshjælp og senest som frivillig i Børnehjælpsdagen i Aarhus.

BØRNESAGSBAROMETRET 2020

Ankestyrelsen laver årligt en undersøgelse af kommunernes overholdelse af centrale krav i serviceloven, når de behandler sager om udsatte børn og unge. Børnesagsbarometret 2020 viser blandt andet, at:

I **45 procent** af sagerne er der ikke afholdt en børnesamtale, inden kommunen har truffet sin afgørelse. Kommunerne i **29 procent** af sagerne ikke har levet op til reglerne om at lave en børnefaglig undersøgelse, der skal afdække barnets eller den unges og familiens forhold. Dette skal danne grundlag for at vurdere, hvilken støtte der er behov for.

I **20 procent** af sagerne har kommunerne ikke udarbejdet en handleplan for den aktuelle foranstaltning, selvom de burde.

Kilde: Ankestyrelsen.dk

FAKTA OM ANBRAGTE BØRN

I Danmark er der cirka 11.600 anbragte børn.

1 procent af alle børn (0-17-årige) i Danmark bor ikke sammen med deres forældre.

43 procent af anbragte børn har et arbejde som 30-årig.

40 procent af anbragte børn består ikke folkeskolen (6 % for andre børn).

40 procent af hjemløse unge mellem 18 og 24 år har været anbragt.

24 procent af de mænd, der tidligere har været anbragte, har en fængselsdom.

Kilde: Barnetsstemme.dk

OM BARNETS STEMME

En frivillig organisation, der matcher anbragte børn med en frivillig voksen, der bliver uddannet som bisidder og klædt på til at kommunikere jura i børnehøjde, så det sikres, at barnet kender sine rettigheder og bliver hørt i processen. Frivillige hos Barnets Stemme er i jævnlig kontakt med barnet under anbringelsen, følger barnet og giver barnet kendskab til dets rettigheder. Endvidere bliver de frivillige klædt på og får redskaber til at hjælpe børnene med at få en større tro på sig selv og egne evner. Barnets Stemme samarbejder med Barndrømmen, der har fokus på børn og unges adgang til kunst og kultur, DLA Piper, der yder pro bono-rådgivning til organisationen og Dreyers Fond, der har doneret et beløb til opstart af projektet.

Min rolle var at holde i hånd

Fortalt til Tine Østergård · Foto Tor Birk Trads

Birgit Østergaard Nielsen var bistandsadvokat for børnene i Vejen-sagen, hvor et forældrepar i 2019 blev dømt for at have begået overgreb mod deres fire børn for 30 år siden. Her fortæller hun om sin rolle i sagen, og hvordan det var at få den tæt ind på livet.

En sommerdag, for tre et halvt år siden, tog en af de mest omfattende sager om overgreb mod børn i Danmark sin begyndelse, nemlig Vejen-sagen.

Det skete, da en ung kvinde anmeldte sine forældre for en stribe overgreb begået mod hende og hendes tre søskende i årene mellem 1987 og 1993. Mange danskere vil formentlig kunne huske sagen fra medierne, der malende beskrev de stribevis af seksuelle overgreb og forældrenes perversiteter. Af respekt for børnene vil jeg ikke gå i detaljer med overgrebene, men blot henvise til landsrettens afgørelse, hvor faren blev idømt fem års fængsel og moren fire års fængsel.

Faren blev blandt andet fundet skyldig i at have begået voldtægt mod den ældste steddatter, da hun var seks år, og moren blev fundet skyldig i medvirken, da hun havde været klar over det og ladet det ske. Forældreparret blev også fundet skyldige i andre seksuelle overgreb mod børnene.

Jeg kom ind i sagen kort tid efter, at datteren anmeldte overgrebene til politiet i 2017, og jeg blev hurtigt bistandsadvokat for alle fire børn. Det var sparsomt med oplysninger i starten, men politiets efterforskning gav løbende flere detaljer og tegnede et billede af en grusom sag om overgreb.

Når man har været udsat for voldtægt eller en lignende alvorlig seksualforbrydelse, har man ret til en bistandsadvokat, der hjælper og varetager ens interesser, mens politiet efterforsker sagen, og hvis sagen senere skal for retten. Det gjaldt selvfølgelig også børnene i Vejen-sagen.

Min rolle var først og fremmest at deltage i afhøringerne og at skabe tryghed for børnene. Jeg måtte ikke blande mig i selve afhøringerne eller forholde mig til forældelse, eller hvordan forklaringerne bedst kom frem, men jeg skulle være den skulder, som børnene kunne læne sig op ad, og de skulle have en følelse af at have en, der var deres. Der var rigtig mange afhøringer i sagen, så jeg opbyggede stille og roligt et tæt forhold til børnene, og der var ingen tvivl om, at de havde fuld tillid til mig. De kontaktede mig ofte om mange forskellige ting, både om sagen og om deres tilværelse generelt, og vi havde mange fortrolige samtaler. Jeg kan selvfølgelig ikke konkretisere, hvad vi talte om, men alle kan regne ud, at man bliver psykisk påvirket af at have været

udsat for overgreb, ikke kun i dag, men resten af livet. Derfor havde børnene en helt særlig plads hos mig. Jeg følte, at de havde krav på at blive taget alvorligt og lyttet til, både af mig og politiet.

Man skal ikke være i tvivl om, at både politiet og jeg som bistandsadvokat for børnene er en del af systemet, og at de fleste mennesker holder en vis distance, når de taler med myndighedspersoner. Jeg vandt dog forholdsvis hurtigt børnenes tillid og var langt hen ad vejen bindeled, når politiet skulle i kontakt med børnene. Det var en proces, der passede alle parter fint, og som det ofte sker over tid, så fik børnene også stille og roligt tillid til politiet.

Dernæst var min rolle at drøfte eventuelle erstatningskrav samt processuelle spørgsmål med børnene. Altså traditionelle juridiske forhold, som er velkendte for advokater.

Det er forskelligt fra advokat til advokat, hvordan man griber en sag an, og hvor meget man vil give af sig selv. Det handler om, hvordan man er som menneske og som advokat. Der var ingen tvivl i mit sind – børnene skulle føle, at jeg altid lyttede til dem, hvis de havde spørgsmål eller skulle have afklaret noget i forhold til sagen. Når det er sagt, så var der selvfølgelig forskel på de fire børns behov for støtte og rådgivning i processen, eksempelvis i forbindelse med afhøringerne og afklaring af diverse spørgsmål – hvad ville der eksempelvis ske, hvis forældrene ikke blev dømt i sagen, erstatningskrav og drøftelser vedrørende beskyttelse i relation til både pressen og de tiltalte.

Pressen var tidligt i processen meget interesseret i kontakt til børnene og i øvrigt til sagen. I forhold til pressen skulle børnene derfor beskyttes, og de skulle undgå at blive kontaktet og opsøgt. Jeg har løbende været i dialog med pressen, orienteret dem om, at enhver henvendelse skulle ske til mig, og dernæst ingen kommentarer haft. Dette har jeg løbende præciseret over for dele af pressen. Dernæst skulle børnenes indgang til retslokalet sikre, at de *ikke* skulle vente i samme lokale som pressens medarbejdere, og naturligt afslutningsvist begærede jeg lukkede døre, når børnene skulle afgive forklaring.

At pilen pegede på mig som bistandsadvokat skyldtes ene og alene, at jeg stod på listen over

SAGEN KORT

I august 2017 anmeldte en ung kvinde sine forældre – en 64-årig mand og en 60-årig kvinde – til politiet for en stribe overgreb begået mod hende og hendes tre søskende i perioden 1987 til 1993. Forældreparret blev anholdt og varetægtsfængslet i november 2017. Halvandet år senere, i april 2019, blev moren frifundet ved Retten i Esbjerg, mens faren blev kendt skyldig i ét ud af 17 forhold og idømt fire års fængsel. Sagen blev anket til Vestre Landsret, som i oktober 2019 idømte faren fem års fængsel og moren fire års fængsel. Ved landsrettens afgørelse var børnene mellem 30 og 36 år.

Kvinden er biologisk mor til alle fire børn, mens manden er biologisk far til to af børnene.

I efteråret 1992 blev børnene anbragt på døgninstitution, men forældrene havde lov til uovervåget weekend-samvær med dem frem til sommeren 1993.

beneficerede advokater, men lad mig sige det klart – havde det været min første sag om overgreb mod børn, så var jeg formentlig knækket på den. Det var psykisk belastende at få sagen så tæt ind på livet, og der manglede – og mangler desværre stadig – et sted, hvor vi som advokater, både forsvars- og bistandsadvokater kan søge psykologhjælp. Politiet og anklageren havde løbende psykologbistand, men jeg og forsvarerne blev ikke tilbudt noget. Heller ikke selvom jeg var den, der var tættest på de forurettede og oplevede deres sorg og ulykke på nærmeste hold.

Jeg har selvfølgelig ikke ondt af mig selv, tværtimod. Jeg har været i branchen i mange år og er fint i stand til at indtage en professionel rolle, men historierne var så voldsomme, at det var svært ikke at lade dem krybe ind under huden. Det er jo mennesket, jeg møder, og selvom min erfaring har gjort mig robust, så er jeg også bare skabt af kød og blod, præcis som alle andre advokater.

Jeg har haft mange sager af denne type, både som bistandsadvokat og som forsvarer, og for mig er der ingen tvivl om, at rollen som bistandsadvokat er hårdest. Nok er man fritaget for at skulle se og forholde sig til bevismaterialet, som ofte kan være af meget grov karakter, men man skal stadig forholde sig til *mennesket* og de følelser, der er på spil. Som forsvarer kan man i højere grad se nøgternt på sagen – hvad er beviserne, er der fysiske tegn på overgreb, er kravene forældet, etc. Flere advokater vil måske være uenige med mig, og det er fint, for min pointe er blot, at jeg synes, man fra politisk side bør overveje at

stille en form for supervision eller ordning om psykologbistand til rådighed for forsvars- og bistandsadvokater, hvor advokaterne kan få bearbejdet de oplevelser og historier, som de får i denne barske type af sager. Netop for at forhindre, at advokaten i sit arbejde med sagen får en psykisk arbejdsskade.

Det, der gjorde Vejen-sagen speciel, var selve grovheden, antallet af børn og dermed krænkelse og det, at den var tredive år gammel. Normalt, når jeg har sager af denne slags, så foregår dialogen med forældrene, men i Vejen-sagen havde jeg direkte kontakt med børnene. Eller børn er jo så meget sagt, for de er jo blevet voksne, siden overgrebene fandt sted. Men det ændrer ikke på, at sagen bragte dem mentalt tilbage til barndommen, og at det på sin vis var det lille barn, der talte, når de blev afhørt og skulle fortælle om overgrebene. Sådan er det, når vi som mennesker skal fortælle om noget, der er sket tilbage i tiden, så kommer vi tilbage til det sted og den tid, hvor det hele skete. I Vejen-sagen kunne jeg helt tydeligt mærke de små børn, der blev slået eller mishandlet, og det var også det, der gjorde den svær.

I byretten blev faren kendt skyldig i et ud af 17 forhold og idømt fire års fængsel for at have voldtaget sin dengang seksårige steddatter flere gange i løbet af et halvt år. Moren blev frifundet, fordi retten ikke mente, at der var beviser nok til, at man med sikkerhed kunne sige, at hun havde kendskab til farens misbrug af datteren. Man kan sagtens forestille sig, hvordan det var for børnene at vidne imod deres egne forældre 30 år efter,

Jeg har været i branchen i mange år og er fint i stand til at indtage en professionel rolle, men historierne var så voldsomme, at det var svært ikke at lade dem krybe ind under huden. Det er jo mennesket, jeg møder, og selvom min erfaring har gjort mig robust, så er jeg også bare skabt af kød og blod, præcis som alle andre advokater.

at overgrebene fandt sted, for så at møde i retten og langt hen ad vejen få sat spørgsmålstejn ved deres troværdighed. Her var det min opgave at holde i hånd, lytte og være der for dem i den videre proces.

I landsretten blev forældreparret kendt skyldige i videre omfang end i byretten, men dele af byrettens afgørelse om frifindelse blev stadfæstet. Forældreparret blev kendt skyldige i flere forhold og modtog begge en fængselsstraf. Det var selvfølgelig en lettelse for børnene at blive hørt og fundet troværdige, men det var også en lettelse for mig, fordi jeg syntes, at de fortjente en retfærdig afgørelse. Det var første gang, at systemet for alvor lyttede til dem.

Det endelige punktum i sagen bliver først sat, når

erstatningen er opgjort, men min rolle i forhold til børnene er blevet mindre end under retssagen. Vi har mindre kontakt, og børnene har ikke så stort behov for min støtte. De har stadig mit private telefonnummer og kan ringe og skrive, når de har lyst, men de er lige så stille på vej videre. Det er jeg også selv, men det har taget tid at bearbejde sagen personligt.

Om jeg er klar til at være bistandsadvokat i en lignende sag igen? Ja selvfølgelig – jeg er jo beneficeret advokat, så den type sager kommer løbende til mig, både som forsvarer og som bistandsadvokat. Det føler jeg mig fuldt ud rustet til, og selvom det er hårdt, så er det også enormt givende at komme så tæt på de mennesker, det hele handler om. ♦

BIRGIT ØSTERGAARD NIELSEN

Partner, advokat (H) i Advokatfirmaet Vogel & Gammelby i Varde. Beskæftiger sig blandt andet med strafferet og retssagsbehandling. Er beneficeret forsvarer.

MARKANTE SAGER

I en artikelrække "Min sag" møder vi nogle af de advokater, der har stået i spidsen for sager, som vi alle husker. Hvad var de juridiske knaster, hvordan var det at føre sagen, og hvad har de taget med sig videre. Har du ført en kendt sag, og vil du gerne dele dine erfaringer fra sagen med kolleger, så skriv til toe@advokatsamfundet.dk.

Sagen har sat så mange debatter i gang i hele Danmark, som har taget den til sig som skrækeksempel og en vigtig lære i, hvordan unge skal begå sig. Men man er nødt til også at kigge på proportionaliteten, hvis man ikke vil tabe en hel flok unge på gulvet, mener Karoline Normann, forsvarsadvokat og medlem af Advokatrådet.

Børn skal ikke straffes for livet

Tekst Isabel Rosado Foto Jeppe Carlsen

Unge, der har delt videoer, hvor deres jævnaldrende har sex, bliver straffet unødvendigt længe, når dommen falder. Med en plet på børneattesten risikerer de nemlig at blive skubbet ud af arbejdsmarkedet.

En del af de unge, der har fået en plet på både deres straffe- og børneattest var under 18 år, da de delte videoer med såkaldt børnepornografisk indhold. Udover at blive idømt en betinget fængselsstraf på mellem syv og 20 dage, som nogle har fået, og betalt erstatning til ofrene, har de derudover fået en yderligere straf med risiko for en ødelagt fremtid. De bliver nemlig stemplet som pædofile af den notering på børneattesten, der forfølger dem de næste tyve år, og de kan ikke længere få arbejde som for eksempel lærer, pædagog, læge eller andre fag, der involverer arbejde med børn, selvom flere ønsker at uddanne sig til det.

Det er en alt for hård konsekvens, mener Karoline Normann, formand for Advokatrådets strafferetsudvalg.

“Det er klart, at man skal straffes, når man overtræder straffeloven, men med en plet på børneattesten i 20 år fra endelig dom får de unge mennesker en meget hårdere dom end blot straffen og den betingede notering på straffeattesten. Man kunne derimod for eksempel forestille sig et system, hvor man alene kunne få en plet på børneattesten, hvis den sædelighedskriminalitet, som man var dømt for, enten var rettet mod børn under 15 år eller som minimum var rettet mod børn, der var yngre end den dømte. Vi kunne også have et system, som vi allerede kender det i dag fra straffeattesterne, hvor det for eksempel kun bliver tilført børneattesten, hvis man gør det igen inden for tre år,” siger hun og opfordrer til, at politikerne ser nærmere på reglerne og ændrer det, som hun betragter som et klart hul i lovgivningen.

Mennesker i udvikling

Det er den meget omtalte og omfattende Umbrella-sag, hvor over 1.000 unge blev sigtet for at have delt en video på de sociale medier af to 15-årige, der havde sex tilbage i 2015, som har dannet præcedens for disse domme. Nogle af sagerne er endnu ikke afgjort, men indtil videre er 334 unge dømt for deling af børnepornografi, og de har dermed fået en plet på børneattesten, der gælder de næste 20 år. Mange af disse unge har haft en drøm om at uddanne sig i et fag, hvor de har med børn at gøre. Den drøm er nu meget langt væk.

“Det er unge mennesker i udvikling. De gør dumme og tankeløse ting i deres ungdom, som så mange andre har gjort det før dem, også før digitalisering og offentliggørelse af eksperimenterende ungdomsliv blev en del af hverdagen. De er ikke pædofile. Jeg har mødt og været forsvarer for flere af de unge, og de er søde og ordentlige mennesker med en aldersvarende seksualitet, og de er meget hårdt ramt af det her. De er ikke farlige for nogen. Alligevel har det haft strengere konsekvenser for dem at dele en video, end en voksen mand vil få, hvis han slår sine eller andres børn eller voldtager et barn over 15 år. Han kan nemlig godt fortsætte med at arbejde som lærer eller pædagog. Det kan de ikke. Er det rimeligt?” spørger Karoline Normann.

Reglerne for, hvornår noget bliver noteret på straffeattesten i forhold til børneattesten er forskellige. Det helt særlige problem består i, at aldersgrænsen for børnepornografi er sat ved 18 år, hvorimod alle de andre

sædelighedsforbrydelser forudsætter, at offeret er under 15 år. En 17-årig dreng, der deler en video af en nøgen 16-årig pige, kan derfor få en dom for deling af børneporno, og dermed også en plet på sin børneattest, mens han ikke ville få en plet, hvis han havde voldtaget hende.

“Jeg tror ikke, man har tænkt på det her aspekt, da man lavede loven, så det er man simpelthen nødt til at lave om,” siger Karoline Normann, om end hun understreger, at gerningen selvfølgelig stadig skal have en konsekvens.

“Det er dog et tveægget sværd, og vi skal balancere de to sider, så de unge gerningsmænd både får en straf for at dele børnepornografisk materiale, men også får en fair behandling, der tager højde for, at de selv er børn, så vi ikke samtidig ødelægger deres fremtid.”

Præventiv effekt

Nogle vil mene, at det er rimeligt, at unge må tage konsekvensen med en plet på børneattesten. Karoline Normann er ikke i tvivl om, at Umbrella-sagen har haft en almenpræventiv effekt og sat et afskrækkende eksempel over for andre unge, og at sagen har bidraget til en værdsat debat om deling af videoer – også blandt unge og i skolerne. Men det ændrer ikke på, at der nu er en stor gruppe almindelige unge, som har fået ødelagt deres liv på grund af et øjeblik tankeløshed.

“Sagen har sat så mange debatter i gang i hele Danmark, som har taget den til sig som skrækkende eksempel og en vigtig lære i, hvordan unge skal begå sig. Men man er nødt til også at kigge på proportionaliteten, hvis man ikke vil tabe en hel flok unge på gulvet,” siger Karoline Normann, der ikke er i tvivl: “Man er nødt til at lave reglerne om,” understreger hun. ♦

Børn er til i deres egen ret

ASTRID KRAG
Social- og ældreminister (S)

Regeringen har netop offentliggjort vores udspil, der skal sætte børnene først. Vi har truffet vores valg. Når det handler om omsorgssvigt af børn, vil vi altid stå på børnene side. Også selvom det i nogle tilfælde vil være på bekostning af forældrene, når de svigter deres børn.

Med udspillet vil vi give udsatte børn deres helt egen lov, Barnets Lov, der skal sikre flere rettigheder til børnene. Udgangspunktet skal altid være, at børn anerkendes i deres egen ret som selvstændige individer, der har deres egen stemme. For børn tilhører ikke deres forældre eller staten. De er til i deres egen ret.

Sidste år udkom VIVE med en undersøgelse, der viste, at knap 20 procent af de 12-17-årige med en sag ikke kender navnet på deres egen sagsbehandler. Og hvis de gør, føler hele 30 procent, at de har svært ved at komme i kontakt med vedkommende, når det virkelig gælder. Undersøgelser som denne viser et klart billede af, at børn og unge ikke føler sig lyttet til og inddraget i egen sag. Men det er netop det, vi skal – lytte til børnene.

Barnets stemme skal frem. Og derudover skal reglerne være til for barnets skyld og ikke for forældrene eller myndighedernes. De skal sikre, at barnets perspektiv altid er i fokus og er styrende både i udredningen af barnets behov, indsatser og opfølgning på trivsel og udvikling. Et af de vigtigste elementer i Barnets Lov er derfor at styrke barnets stemme. Det vil vi blandt andet gøre ved at give barnet selvstændig partsstatus, fra det fylder ti år. Med en selvstændig partsstatus følger flere rettigheder: Barnet får ret til at klage over afgørelser, det får ret til gratis advokatbistand, og kommunen skal gøre barnet bekendt med retten til efter forvaltningsloven at se sagens akter og udtale sig om sagen.

Et andet punkt, vi tager fat på, drejer sig om barnets ret til at sige nej til samvær med sine forældre for en periode. "Hvorfor må min far og mor sige nej til at være sammen med mig, men jeg må ikke sige nej til

at være sammen med dem?" Det har jeg hørt flere gange fra anbragte børn og unge. Og det, synes jeg, er et rigtig godt spørgsmål. For det skal ikke være sådan, at nogle børn skal tvinges hjem til en forælder, hvis barnet i bund og grund hellere er fri – for eksempel fordi mor eller far altid er fuld, ikke køber ind til mad eller altid skælder voldsomt ud. Vi skal lytte efter, når børn siger fra. Det betyder ikke, at vi skal lægge ansvaret over på barnet – det skal fortsat være de voksne, der bærer ansvaret – men vi skal lytte til barnets ønsker.

Et tredje punkt handler om, at børn skal kende deres rettigheder. En undersøgelse foretaget af UNICEF og Institut for Menneskerettigheder viser en skræmmende udvikling. Et stigende antal børn synes nemlig, at det er i orden, at forældrene slår deres børn som en del af opdragelsen. Børn, der vokser op i hjem med vold, misbrug eller andre former for svigt, ved ofte ikke, at verden kunne se anderledes ud – og at de har ret til hjælp!

For 23 år siden afskaffede vi revselsesretten, og det skal alle børn vide. Børn skal i det hele taget kende deres rettigheder, og derfor foreslår regeringen en rettighedskanon i folkeskolen, der skal sikre, at børn igennem deres skoletid undervises i centrale tekster om børnerettigheder. Børn skal vide, hvad man må og ikke må, og at det er i orden at sige fra. Og det skal de fortælle videre til deres egne børn i fremtiden, så vi undgår at svigt går i arv.

En ulige barndom er den værste uretfærdighed, der findes. Derfor er og bliver børn det vigtigste fokus i socialpolitikken.

Og derfor styrker vi børns rettigheder og barnets stemme med Barnets Lov. ♦

LEGATER

SAGFØRERNES AUKTIONERS LEGAT

REJSELEGAT

Rejselegatet kan søges af en københavnsk advokat med en god juridisk kandidateksamen, der i sit arbejde har vist fremragende evner og en levende interesse for sit fag, som gør det sandsynligt, at vedkommende vil have stor gavn af en studierejse. Legatet gives fortrinsvis til hel eller delvis dækning af rejseudgifter og tuition. Legatet gives ikke til kongresrejser, rejser med en varighed på under tre måneder eller til rejser, der allerede er påbegyndt på uddelingstidspunktet ultimo april.

Ansøgningsfristen er 1. april 2021.

LEGAT TIL VÆRDIGT TRÆNGENDE

Legatet kan søges af københavnske advokater, der uden egen skyld er kommet i økonomiske vanskeligheder, eller til rekreativ rejser for advokater eller deres pårørende eller til deres efterlevende, fraskilte eller fraseparerede ægtefæller samt børn under 25 år.

Ansøgningsfristen er 1. april 2021.

UNDERSTØTTELSFONDEN

Legatet kan søges af nuværende eller forhenværende advokater, der er økonomisk dårligt stillede eller disses efterlevende ægtefæller og børn eller undtagelsesvis til andre, som advokaten faktisk forsørgede. Understøttelsesfonden administrerer desuden fire selvstændige legater, hvis formålsparagraf stort set er enslydende med Understøttelsesfondens.

Legatet udbetales halvårligt i juni og december.

Ansøgningsfristen er 31. marts 2021.

BIRTHE DAELLS FOND

Birthe Daells Fond giver penge til advokatbistand. Fondens formål er at sikre, at personer – også juridiske – som ikke har råd til at antage en advokat til at varetage deres sag, kan få bistand fra en advokat.

Legatet kan – helt eller delvis – dække udgifter til advokatsalær i det omfang, det ikke bliver godtgjort hos modparten, for eksempel ved dom, fri proces og/eller retshjælpsforsikring.

Der gives ikke støtte til:

- sager, som allerede er ført
- dækning til udgifter til advokatbistand, som allerede er ydet
- støtte til separations- og skilsmisssager, herunder samværsager
- injuriersager
- betaling af sagsomkostninger til modparten, til retsafgifter, syn og skøn og meget mere.

Ansøgningen skal udover en sagsfremstilling (og kopi af ansøgning om fri proces) indeholde oplysning om parternes økonomiske forhold (herunder seneste årsopgørelse) og størrelsen af det beløb, man søger om. Der er ingen ansøgningsformular. Ansøgningen skal sendes til Advokatsamfundets sekretariat på mail fonde@advokatsamfundet.dk.

Offentlig digitalisering stiller nye krav til uddannelse

Tekst Hanne Marie Motzfeldt, ph.d.jur. i databeskyttelsesret, Københavns Universitet

Systemer, der kombinerer borgerrettede selvbetjeningsystemer med forskellige former for digital understøttelse og automatiske processer, vil utvivlsomt blive udviklet og taget i brug i vidt omfang de kommende år. Det kommer til at stille store krav til uddannelsen af dem, der rådgiver myndigheder og deres it-leverandører.

Et nyt offentligt it-system blev taget i brug i efteråret 2020. Systemet, der kaldes Kommunernes SygeDagpengesystem (KSD), bevirkede en række fejl i kommunernes dagpengesager. Det drejede sig eksempelvis om, at løbende ydelser blev beregnet forkert og afslag givet i strid med lovgivningen.

Kommunernes SygeDagpengesystem er et moderne sagsbehandlings- og beregningssystem, der automatiserer sagsbehandlingen. Hermed sigtes blandt andet til, at selvbetjening rettet mod borgerne er kombineret med beslutningsstøtte til sagsbehandlerne, at fuldautomatiserede processer er bygget ind, og at udbetalinger i hovedsagen sker automatisk, ligesom der er indbygget delvis automatiserede journaliseringsfunktioner og meget mere.

Erfaringer fra ombudsmandens praksis

Det er sjældent, at sager om fejl eller mangler i offentlige it-løsninger bliver bragt til domstolene. Den danske ombudsmandsinstitution har derimod – i lighed med de øvrige nordiske ombudsmandsembeder – over det seneste årti etableret en omfattende praksis på området. Den danske ombudsmand har da også i henholdsvis

2005 og 2014 officielt underrettet relevante ministre, Danske Regioner, Kommunernes Landsforening og Folketingets Retsudvalg om, at digitaliseringen af den offentlige sektor giver anledning til generel bekymring i forhold til myndighedernes overholdelse af lovgivningen.

Som eksempel på et af de felter, der har givet anledning til en række sager over det seneste årti, kan nævnes ibrugtagningen af de mange selvbetjeningsløsninger, der er blevet udviklet som led i de fire bølger af obligatorisk digital selvbetjening, der fulgte af den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi for perioden 2011-2015. En nylig sag om et selvbetjeningsystem, refereret i ombudsmandens nyhed af 14. september 2020, er illustrerende. Sagen drejede sig om en af Familieretshusets selvbetjeningsløsninger og blev rejst på baggrund af en klage fra en advokat. Vedkommende var utilfreds med, at løsningen, der er obligatorisk for borgerne at anvende i en række sagstyper, ikke gav advokater mulighed for at rejse sager på vegne af deres klienter. Folketingets ombudsmand henviste til en række tidligere sager om blandt andet selvbetjeningssystemerne inden for SU-området, transportstøtteområdet, det sociale område og ældreområdet. Han henviste også til

embedets myndighedsguide, hvoraf det klart fremgår, at borgerne også i den digitale forvaltning skal sikres mulighed for at gøre brug af en repræsentant. Derefter indvilligede Familieretshuset i at løse problemet og sikre, at forældre kan lade sig repræsentere af eksempelvis en advokat ved brug af selvbetjeningsløsningen.

Det er så langtfra kun selvbetjeningssystemers manglende understøttelse af borgernes ret til repræsentation, der har givet anledning til kritik fra Folketingets Ombudsmand. Der er også sager, hvor offentlige digitale løsninger ikke har understøttet borgernes ret til at blive vejledt, til aktindsigt, partshøring, til at få en (forståelig og korrekt) begrundelse for en ugunstig afgørelse eller få en afgørelse meddelt. Der har været tilfælde, hvor journalsystemer vanskeliggjorde dokumentation af, hvad der var pågået i forvaltningernes sager eller ikke understøttede overblik over praksis og dermed overholdelse af lighedsgrund-sætningen samt tilsyn med administrationen på det berørte område. I nyere praksis ses også enkelte sager, hvor mangler i automatiserede funktioner har ført til, at administrationen ikke pågik lovmæssigt, for eksempel ukorrekt renteberegning eller inddrivelse af forældede fordringer.

I langt de fleste tilfælde har ombudsmanden set på afgrænsede systemer, der understøttede en specifik administrativ funktion. Der er endnu kun få sager om komplekse systemer som Kommunernes SygeDagpengesystem,

hvor både kommunikationen med borgerne, sagsoplysning, vurderinger, afgørelse, meddelelse og fuldbyrdelse understøttes digitalt.

Stigende kompleksitet

Folketingets Ombudsmand har flere gange fremhævet, at det er essentielt, at digitale løsninger fra starten designes således, at løsningerne lever op til de forvaltningsretlige krav. Denne grundlæggende indstilling er præciseret i embedets myndigheds-guide, hvoraf det fremgår, at forvaltningsmyndigheder i forbindelse med udvikling af offentlige digitale løsninger blandt andet skal:

- skabe sig et overblik over de sags typer og processer, som det nye IT-system skal omfatte,
- gøre sig klart, hvilke formelle regler og materielle regler der gælder for behandlingen af de pågældende sager, herunder om der kan være behov for at søge regelgrundlaget ændret på et område, så det bedre understøtter en automatiseret sagsbehandling,
- være meget omhyggelige med at tage stilling til, hvorledes det nye IT-system konkret skal udformes for at kunne overholde disse regler i de forskellige forløb, som sagerne kan tænkes at ville få samt
- sikre, at den relevante juridiske ekspertise er til rådighed i alle væsentlige faser af forløbet, for eksempel ved udarbejdelse af kravspecifikation og design og ved gennemførelse af tests mv.

Der er for så vidt intet overraskende i, at forvaltningsmyndigheder proaktivt skal kortlægge de retlige rammer for anvendelse af en offentlig digital løsning og leve op til god forvaltningsskik ved at sikre, at de digitale løsninger understøtter overholdelse af lovgivningen. De retssikkerhedsmæssige konsekvenser af fejl eller mangler i digitale løsninger adskiller sig markant fra enkeltsager, idet et stort antal borgere rammes.

Der er dog samtidig tale om en opgave, der stiller større og større krav til de juridiske rådgivere i takt med, at den teknologiske og forvaltningsorganisatoriske udvikling medfører, at eksempelvis selvbetjeningsløsninger, understøttende funktioner, journaliseringsfunktioner og automatiske processer oftere og oftere forbindes i samme system.

De mange nødvendige kompetencer

Forvaltningsmyndigheder varetager mange opgaver og kan anvende mange forskellige former for digitale løsninger til at understøtte deres opgaveudførelse. Derfor vil der også være meget varierende retlige spørgsmål, der skal identificeres og rådgives om håndteringen af. Samtidig vil de juridiske rådgivere befinde sig i en samarbejds-kontekst, hvor de skal gennemskue den organisatoriske kontekst, som løsningen skal fungere i – og der skal kommunikeres med digitaliseringsprofessionelle om, hvordan overholdelse af de kortlagte retlige rammer bedst muligt understøttes.

De senere år har der verseret en intens debat om, hvorvidt og i hvilket omfang jurister skal besidde teknologiforståelse eller endda mestre programmering.

Eftersom de juridiske rådgiveres opgave er at kvalificere de offentlige digitaliseringsprojekter med et 360 graders retligt perspektiv, stilles der således betydelige krav til både specialiseringen og bredden af den juridiske rådgivers juridisk-faglige kompetencer, til organisations- og forretningsforståelse samt til samarbejds- og kommunikative færdigheder.

De senere år har der verseret en intens debat om, hvorvidt og i hvilket omfang jurister skal besidde teknologiforståelse eller endda mestre programmering. Der er næppe tvivl om, at i hvert fald digitaliseringen af den offentlige sektor øger kravene til en vis indsigt i de forskellige teknologiers retligt relevante karakteristika.

Spørgsmålet er imidlertid, om debatten har skabt et sådant momentum, at vi risikerer at overse, at den juridiske professions nye roller også forudsætter både dybde og bredde i de juridisk-faglige forudsætninger, organisations- og forretningsforståelse samt stærke færdigheder i forhold til samarbejde og kommunikation. ♦

HANNE MARIE MOTZFELDT

Ph.d.jur. i databeskyttelsesret og lektor i digital forvaltning ved Københavns Universitet. Motzfeldt er aktiv i en række forskellige fora og sidder blandt andet i Digitaliseringsstyrelsens Advisory Board, der rådgiver styrelsen om de juridiske rammer for den digitale forvaltning, ligesom hun har deltaget i EU-Kommissionens High Level Expert Group, New Technologies Formation, der arbejdede med at udforme anbefalinger til ny regulering af komplekse teknologier, herunder kunstig intelligens.

Der er næppe tvivl om, at i hvert fald digitaliseringen af den offentlige sektor øger kravene til en vis indsigt i de forskellige teknologiers retligt relevante karakteristika.

DANSKE
ADVOKATER

KOM PÅ UDDANNELSE I 2021

Danske Advokater udbyder flere kompetencegivende uddannelser.

Mediatoruddannelsen

Generel: Start 19. april 2021 i Fredericia
Bygge- og anlæg: Start 13. september 2021 i Fredericia
Medlemspris: 39.000 kr. ekskl. moms

58
lektioner

Køberrådgiveruddannelsen

Start 11. maj 2021 i Odense
Medlemspris: 18.995 kr. ekskl. moms

32
lektioner

Masterclass - Erstatning og forsikring ved personskade

Start 25. august 2021 i Rungsted Kyst
Medlemspris: 42.000 kr. ekskl. moms

54
lektioner

Voldgiftsdommeruddannelsen

Start efterår 2021 i København og Paris
Medlemspris: 37.000 kr. ekskl. moms

40
lektioner

Læs mere om uddannelserne i vores kursusbrochure, som er vedlagt dette blad, eller på www.advokatkurser.dk

Forældrenes rolle, når børn er tiltalt i en straffesag

Tekst Katrine W. Gottlieb, forsvarsadvokat

Børn mellem 15 og 18 år er under forældremyndighed, men over den kriminelle lavalder. Når de bliver tiltalt i en straffesag, har forældremyndighedsindehaveren ret til at vælge forsvareren og mulighed for at anke en dom. Men det er ikke lovreguleret, i hvilket omfang forsvareren må gøre forældrene bekendt med sagens materiale og inddrage dem i løbende beslutninger.

Når et barn mellem 15 og 18 år bliver sigtet i en straffesag, har forældrene ret til at vælge, hvilken advokat der skal repræsentere barnet. Det klassiske forløb vil være, at advokaten bliver kontaktet af mor eller far, søger om beskikkelse for barnet, og når retten har beskikket advokaten, fremsender politiet sagens bilag. Herefter vil forsvareren afholde et møde med den sigtede, hvor sagen gennemgås. Og så begynder problemerne.

Som sigtet i en straffesag har man krav på adgang til at gøre sig bekendt med sagsmaterialet, enten ved gennemlæsning eller ved at forsvareren orienterer sigtede om indholdet. Der kan være enkelte undtagelser, men som det klare udgangspunkt skal sigtede have fri adgang til at gøre sig bekendt med materialet. Sagens bilag må imidlertid ikke udleveres til den sigtede, medmindre politiet har givet samtykke, hvilket de i praksis er tilbageholdende med. En overtrædelse af forbuddet kan være strafbart og/eller en disciplinærovertrædelse af god advokatskik.

Da materialet ikke må udleveres, afholdes der normalt et møde hos advokaten, hvor materialet gennemlæses. Som reglerne er formuleret, har forældrene ikke umiddelbart ret til selv at læse sagens akter igennem. Spørgsmålet er derfor, om advokaten skal afvise, at forældre deltager under hele mødet? Eller må de være med ved drøftelser om sagen, så længe de ikke

får lov til at læse sagens materiale?

Der kan på den ene side være fordele ved, at forældre ikke deltager ved sagens gennemgang. Det kan være, at barnet har lettere ved at forklare om en påstået voldtægt, graffiti på S-toget eller det voldelige overfald, som vedkommende måske – måske ikke – har deltaget i, hvis forældrene ikke er til stede. Men der er på den anden side særlige hensyn at tage til mindreåriges særlige behov og sårbarhed. De skal kunne forstå og følge deres sag, og samfundet bør have en særlig interesse i at forhindre nye lovovertrædelser og fremme deres sociale integration.

Det kan være vanskeligt at forklare forældre, der selv har rettet henvendelse og haft de indledende drøftelser om en sag, at de ikke har mulighed for at læse sagens akter igennem. Navnlig når det efterfølgende står barnet frit at fortælle forældrene detaljer om sagen. Barnet bringes i en loyalitetskonflikt, hvis forældrene ikke er med, og/eller forsvareren ikke giver forældrene adgang. Skal barnet loyalt oplyse sagen over for forældrene, eller er der dele, som barnet skal tilbageholde.

Problemet bliver ikke mindre, hvis der løbende skal træffes strategiske beslutninger om yderligere efterforskningsskridt, anmodning om supplerende afhøringer mv. Forældrene kan have ønsker til sådanne spørgsmål, men disse behøver ikke at være sammenfaldende med barnets. Der er

måske forhold, som barnet ikke ønsker undersøgt, men barnet kan ikke fortælle forældrene hvorfor, men kan betro sig til forsvareren, der så overtager en del af dilemmaet. Opstår der uenighed vedrørende anke af en byretsdømme kan barnet komme i klemme. En dom, kan både ankes af forældremyndighedsindehaveren og den umyndige domfældte på egen hånd, men hvad skal forsvareren gøre, hvis der ikke er enighed mellem barnet og forældrene? Det er barnet, der er klient, og forsvareren skal derfor følge barnets ønske, men barnet risikerer at komme i klemme, hvis forældrene vælger at anke sagen til trods for barnets ønske om det modsatte.

Hvis mor eller far skal afgive vidneforklaring

Problemet kompliceres yderligere, hvis anklagemyndigheden har lagt op til, at mor eller far skal afgive vidneforklaring i sagen. En sigtets nærmeste har som udgangspunkt ikke pligt til at afgive forklaring som vidne, medmindre retten pålægger vedkommende det. Men kan man som forsvarer for barnet informere en forælder om, hvorvidt det vil være fordelagtigt for den sigtede, at vedkommende afgiver forklaring i sagen?

Det kompliceres yderligere af, at hvert vidne skal afhøres for sig, og de må ikke påhøre forklaringer fra andre vidner i sagen. Hvis mor eller far

er indkaldt som vidne i sagen, er det derfor udgangspunktet, at de ikke skal være bekendt med de øvrige afhøringer i sagens politirapporter. Det afskærer imidlertid ikke barnet fra at informere forældrene om, hvad de øvrige vidner har forklaret til politiet, og det kan være nødvendigt for, at forældrene kan varetage stillingtagen til processen.

EU-retten

I den resterende del af EU er der med direktiv 2016/800 sikret særlige retsikkerhedsgarantier for børn, der er mistænkte eller tiltalte i straffesager. Direktivet skal sikre, at børn er i stand til at forstå og følge deres sag og udøve deres ret til en retfærdig rettergang. Direktivet indeholder supplerende garantier hvad angår de oplysninger, der skal gives til børn og indehaveren af forældremyndigheden. I direktivet gives forældremyndighedsindehaveren overordnet adgang til de samme oplysninger, som barnet har ret til at modtage.

Men Danmark er grundet EU-forbeholdet om retlige og indre anliggende ikke forpligtet til at implementere direktivet, hvilket heller ikke konkret er sket.

Uheldig forskelsbehandling

Det er uhensigtsmæssigt, at de manglende regler på området betyder, at det er op til den enkelte forsvarer at vurdere i hvilket omfang, forældre kan inddrages

under sagens forberedelse både for så vidt angår generelle drøftelser, strategiske spørgsmål og ikke mindst ved gennemgang af sagens bilag. Da der ikke er klare regler og løsninger på børnenes dilemmaer, så vil de blive stillet forskelligt, og det svækker deres retssikkerhed.

Forskelsbehandlingen kan også betyde, at der opstår et uheldigt "konkurrenceparameter" blandt forsvarere. I mange straffesager er der flere sigtede, og det er uhensigtsmæssigt, hvis den ene sigtedes forældre har fuldt indblik i sagen, mens andre er blevet bedt om at vente udenfor, mens forsvareren har afholdt møde og gennemgået sagen med én af de øvrige sigtede.

Vi har i dag en retsstilling, hvor man som forsvarer må forsøge at løse problemstillingerne med den enkelte efterforsker eller anklager fra sag til sag. Rigsadvokaten har udfærdiget en længere meddelelse om behandling af sager mod unge lovovertrædere, men denne indeholder ikke nærværende problemstilling.

Det ville være hensigtsmæssigt med en ensartet praksis for, hvordan advokater skal forholde sig, når mor og far ønsker at deltage ved sagens forberedelse, gennemgang af bilag og det øvrige forløb.

Måske skulle vi tage skridtet fuldt ud, følge EU-retten og sidestille forældrene med mindreårige sigtede og forsøge at lappe de steder i lovgivningen, hvor børn risikerer at komme i klemme. ♦

RELEVANTE BESTEMMELSER:

Retsplejelovens § 730, stk. 1, Den, der sigtes for en forbrydelse, er berettiget til at vælge en forsvarer til at stå ham bi i overensstemmelse med de nedenfor nærmere givne regler. Er sigtede under 18 år, og har den pågældende ikke indgået ægteskab, tilkommer valget forældremyndighedens indehaver, som er berettiget til at optræde på sigtedes vegne.
[...]

Retsplejelovens § 906, stk. 2, Anke til fordel for tiltalte kan også iværksættes af tiltalte selv eller, hvis tiltalte er under 18 år, af tiltaltes værge.
[...]

§ 729 a, stk. 3,
[...]

Forsvareren har adgang til at gøre sig bekendt med det materiale, som politiet har tilvejebragt til brug for den sag, som sigtelsen angår. Forsvareren skal have udleveret kopi af materialet, i det omfang det uden ulempe kan kopieres. Forsvareren må ikke uden politiets samtykke overlevere det modtagne materiale til sigtede eller andre. Politiet giver samtykke, hvis det findes ubetænkeligt. Med hensyn til materiale, der er omfattet af § 871, stk. 1 og stk. 2, nr. 5, kan samtykke dog kun nægtes af de i stk. 4 nævnte grunde
[...]

KATRINE W. GOTTLIEB

Forsvarsadvokat (L) og medindehaver af Arvevad Gottlieb Advokatfirma I/S. Medlem af Advokatrådets strafferetsudvalg og underviser på Københavns Universitet i strafferet og straffeprocess.

Udvalgte afgørelser fra 2020

Tekst Martin Korp Jensen, udvalgssekretær, Advokatsamfundet

Advokatrådet giver på begæring af en advokat responsum om god advokatskik eller rimeligheden af et salær. I denne artikel omtales udvalgte af Advokatrådets responsumudvalgs udtalelser fra 2020.

Må advokaten foretage handlinger, som klienten har frabedt sig, selvom det vil gavne sagen? Det er et af de spørgsmål, som Advokatrådets responsumudvalg har taget stilling til blandt de 28 sager, der har været behandlet i 2020.

Kort fortalt var A i en fogedsag beskikket som advokat for en lejer, der tilsyneladende var sindssyg. Under et møde med klienten nævnte advokat A, at det ville være hensigtsmæssigt, såfremt der blev tilvejebragt en lægefaglig udtalelse/lægeerklæring til dokumentation for lejers psykiske diagnose. Klienten ønskede ikke at meddele samtykke hertil.

Advokat A orienterede fogedretten om, at klienten ikke ønskede at meddele samtykke til, at der blev indhentet lægefaglig udtalelse/lægeerklæring til dokumentation for en eventuel psykisk diagnose. Fogedretten besluttede herefter blandt andet følgende:

“Det følger af retsplejelovens § 258, stk. 2, at retten ex officio skal afvise en sag, hvis en part mangler myndighed til at råde over sagen.

I lyset heraf pålægges advokat [A] hurtigst muligt at indhente en lægeerklæring el.lign. med henblik på at belyse [...] mentale tilstand.”

Advokat A anmodede responsumudvalget om en udtalelse om, hvorvidt

det ville være i overensstemmelse med god advokatskik at indhente en lægeerklæring på baggrund af fogedrettens pålæg, uagtet at klientens samtykke hertil ikke forelå.

Af responsumudvalgets udtalelse fremgår det blandt andet:

“Det er responsumudvalgets vurdering, at De ikke i forbindelse med varetagelsen af sagen må foretage handlinger, som Deres klient udtrykkeligt har frabedt sig – dette gælder også selv om handlingen muligvis vil gavne Deres klients sag.”

Hvad skal en advokat udlevere til kurator?

Et selskab, der var under konkursbehandling, anlagde en retssag mod tre tidligere direktører. Advokat A repræsenterede de tre tidligere direktører under retssagen. Advokat A oprettede sagen som én sag, og tilsvaret blev ført på den fælles klientbankkonto.

To af de tre tidligere direktører blev efterfølgende erklæret konkurs, og kurator i disse konkursboer bad advokat A om at fremsende en udskrift af klientbogholderiet vedrørende retssagen. Advokat A fremsendte ikke en udskrift af klientbogholderiet til kurator, men oplyste, at der ikke var tilgodehavender i konkursboernes favør. Kurator fastholdt sit krav om udlevering af en udskrift af klientbogholderiet.

Advokat A anmodede responsumudvalget om en udtalelse om, hvorledes

han skulle agere i forhold til kurators anmodning uden herved at tilsidesætte god advokatskik, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1.

Af responsumudvalgets udtalelse i sagen fremgår blandt andet:

“Det følger af retsplejelovens § 129, at straf-felovens §§ 144, 150-152 og 155-157 finder anvendelse på advokater og øvrigt personale i advokatvirksomheden. En advokat skal således iagttage tavshed om, hvad pågældende erfarer som led i sit virke og må ikke udlevere oplysningerne, medmindre klienten meddeler samtykke, eller advokaten ved domstolsbeslutning pålægges at afgive forklaring eller at udlevere dokumenter m.v.

Navnlig med henvisning til U.2018.1193H er det responsumudvalgets opfattelse, at kurator i en personlig konkurs ikke har mandat til at fritage fallentens advokat fra sin tavshedspligt. En advokat er derfor først forpligtet til at udlevere en udskrift af klientbogholderiet til kurator, når der måtte foreligge en endelig domstolsafgørelse om edition.”

Med hensyn til den her omtalte problemstilling henvises i øvrigt til artiklen “Tavshedspligt og konkursramte klienter” i Advokaten 10/2012.

Interessekonflikt eller nærliggende risiko herfor:

Advokat A var fast advokat for en person, P, der ejede en række selskaber gennem et holdingselskab, Z ApS, herunder X ApS. Advokat A ydede qua sin position som fast rådgiver for P også rådgivning til X ApS.

På et tidspunkt i 2018 overdrog Z ApS anparterne i X ApS til Y A/S. Ikke lang tid efter overdragelsen reklamerede en kunde [modpart] over X ApS' produkter. Under et møde mellem selskabernes ledelse, hvor advokat A også deltog, meddelte direktøren for Y A/S advokat A, at Y A/S overvejede at rejse regreskrav over for Z ApS i medfør af en klausul i virksomhedsoverdragelsesaftalen.

Der blev indgået en suspensions- og procesaftale mellem Z ApS og Y A/S, hvor det blandt andet blev aftalt, at selskaberne skulle have fælles fodslag i forhold til [modparten]. Endvidere blev advokat A i henhold til aftalen engageret som advokat for X ApS, som tillige blev rådgivet af anden advokat.

Advokat A meddelte efter nogen tid suspensions- og procesaftalens parter, at han anså opdraget for ophørt, da han i næsten 2,5 måned ikke havde hørt til sagen.

Y A/S rejste efterfølgende krav mod Z ApS, som lod sig repræsentere af advokat A. Y A/S' advokat gjorde gældende, at advokat A befandt sig i en interessekonflikt og derfor ikke

kunne repræsentere Z ApS i retssagen. Advokat A, der var uenig i denne vurdering, anmodede responsumudvalget om en udtalelse om, hvorvidt han befandt sig i en interessekonflikt eller nærliggende risiko herfor.

Af responsumudvalgets udtalelse fremgår blandt andet:

“En advokat må ikke påtage sig en sag, såfremt vedkommende herved bringer sig i en interessekonflikt eller nærliggende risiko herfor.

Responsumudvalget finder, at der ikke i sagen foreligger oplysninger, som indikerer, at De har befundet Dem i en interessekonflikt frem til marts 2019.

Derimod finder Advokatrådets responsumudvalg, at De senest den 9. april 2019 ved den mellem [Z ApS] og [Y A/S] indgåede suspensions- og procesaftale bragte Dem i en interessekonflikt eller nærliggende risiko herfor, idet De påtog Dem at repræsentere [X ApS] i forhold til [modparten] velvidende, at [Y A/S] overvejede at rejse krav mod [Z ApS] i anledning heraf.

Advokatrådets responsumudvalg finder, at der i det forelagte er tale om én sag, nemlig virksomhedsoverdragelsesaftalen, og at De således ikke kan varetage [Z ApS'] interesser i forhold til denne, uden herved at befinde Dem i en interessekonflikt eller en nærliggende risiko herfor, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1.” ♦

ADVOKATRÅDETS RESPONSUMUDVALG

I medfør af § 32 i Vedtægt for Det Danske Advokatsamfund skal Advokatrådet på begæring af en advokat afgive responsum om god advokatskik eller andre spørgsmål, der er af almindelig interesse for advokater i deres advokatvirksomhed.

Advokatrådet afgiver herudover på en advokats begæring responsum i sager, hvor der er tvist mellem en advokat og et forsikrings-selskab om salæret i en sag, som har været ført med retshjælpsforsikringstilsagn. Endelig afgiver Advokatrådet på begæring af sagens parter eller på baggrund af rettens beslutning i en verserende retssag responsum om god advokatskik eller et omtvistet salær.

Advokatrådets responsumvirksomhed varetages af Advokatrådets responsumudvalg, der består af syv medlemmer af Advokatrådet med advokat Randi Bach Poulsen som formand. Udvalget tilstræber, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid ikke overstiger fire måneder.

Udvalgte responsa kan læses i Advokatsamfundets vidensdatabase.

Gældsstyrelsen åbner for ny optagelsesrunde til advokatpanelet

Advokatpanelet er et panel bestående af advokater, der vil påtage sig opgaven som kurator i de sager, hvor det offentlige er konkursrekvirent. Advokatpanelet er blandt andet etableret for at øge gennemsigtigheden og deltagerkredsen, når Gældsstyrelsen samarbejder med advokater i konkurssager.

Optagelse i advokatpanelet sker for en periode på seks år. Ansøgere, der blev optaget i advokatpanelet ved optagelsesrunden i 2019, kan ansøge om at få fornyet deres optagelse for en ny seksårig periode i den aktuelle optagelsesrunde.

Ansøgningskrav

Ansøgere, der kan dokumentere at leve op til nedenstående krav, kan søge optagelse i panelet:

- Ansøgeren er praktiserende advokat.
- Ansøgeren har mindst fire års erfaring som kurator i konkurssager.
- Ansøgeren har på ansøgningstidspunktet ikke ubetalt, forfalden gæld til det offentlige, der overstiger beløbet i retsplejelovens § 121, stk. 3.

Ved "erfaring som kurator i konkurssager" forstås, at ansøgeren enten skal have været udpeget som kurator i eget navn, eller at ansøgeren selvstændigt har haft det daglige arbejde med bobehandlingen

i konkurssager. Erfaring som advokatfuldmægtig medregnes således ikke i opgørelsen af ansøgerens erfaring. Der vil ved behandlingen af ansøgningerne blive lagt vægt på, at erfaringen som kurator i konkurssager er aktuel. Optagelse i advokatpanelet er personlig og kan ikke overdrages til andre.

Optagelse i advokatpanelet sker for en periode på seks år. Denne periode kan fornys undervejs i perioden eller ved periodens udløb. Ansøgere, der blev optaget i advokatpanelet ved optagelsesrunden i 2019, kan ansøge om at få fornyet deres optagelse for en ny seksårig periode i den aktuelle optagelsesrunde.

**GÆLDS
STYRELSEN**

Advokatpanelets opdeling

Advokatpanelet er opdelt i retskredse, og ansøgeren kan blive optaget i den eller de retskredse, hvor ansøgeren har fast forretningssted. I ansøgningen skal det derfor angives, i hvilken retskreds/hvilke retskredse ansøgeren har fast forretningssted, og i hvilken/hvilke af disse, ansøgeren søger om at blive optaget. Ved fast forretningssted forstås et bemandet kontor, hvorfra ansøgeren arbejder flere gange om måneden.

Ansøgningen

Ansøgeren skal i forbindelse med ansøgningen afgive de oplysninger, der er nødvendige for Gældsstyrelsens vurdering af, om ansøgeren opfylder de ovennævnte ansøgningskrav.

Ansøgeren skal derfor vedlægge:

- En kopi af ansøgerens advokatbestilling.
- Dokumentation for ansøgerens erfaring.
- Et sæt underskrevne samarbejdsvilkår.
- En erklæring om, at ansøgeren opfylder kravene i retsplejelovens § 121, stk. 3.
- Et udfyldt kompetenceskema.

Samarbejdsvilkårene og kompetenceskemaet kan findes på Gældsstyrelsens hjemmeside www.gaeldst.dk/advokatpanel.

Som dokumentation for ansøgerens erfaring kan vedlægges en liste over de konkursboer, ansøgeren selvstændigt har behandlet. Hvis ansøgeren kun har behandlet en enkelt type opgaver i bobehandlingen, kan disse boer ikke medregnes i opgørelsen af ansøgerens erfaring.

Endelig skal ansøgningen indeholde:

- Ansøgerens direkte telefonnummer.
- Ansøgerens e-mailadresse.
- En e-mailadresse, der kan modtage e-mails, der sendes krypteret.

Om behandling af persondata

Der gøres opmærksom på, at oplysninger, der afgives i forbindelse med ansøgningen om optagelse i panelet samt deltagelse i panelet, vil blive behandlet og efterfølgende opbevaret i Gældsstyrelsens sagsbehandlingssystem i overensstemmelse med reglerne om journalisering og arkivering i offentligheds- og arkivloven. Oplysningerne kan alene slettes i det omfang, at dette er i overensstemmelse med disse regler. Advokatens navn, arbejdsgever/virksomhed, retskreds samt oplysninger om særlige specialer/branchekendskab og lokalkendskab vil blive offentliggjort på Gældsstyrelsens hjemmeside. Dette skal medvirke til at skabe gennemsigtighed omkring panelet. Indsendelsen af en ansøgning om optagelse i panelet anses for et samtykke til den beskrevne behandling. Såfremt en registreret ønsker at tilbagekalde sit samtykke til den fremtidige behandling af oplysningerne, skal dette ske ved henvendelse til jura@gaeldst.dk. For yderligere oplysninger om den registreredes rettigheder efter data-beskyttelsesforordningen og kontaktoplysninger mv., henvises der til Gældsstyrelsens privatlivspolitik.

Om Gældsstyrelsen

'Vi hjælper borgere og virksomheder med at betale deres gæld til det offentlige'

Gældsstyrelsens mål er, at så mange som muligt betaler deres gæld til det offentlige. Vi samarbejder med de offentlige kreditorer om at forebygge, at ny gæld opstår. Vi arbejder med klare præstationsmål og transparens. Det gør vi, fordi vi er drevet af at inddrive mest mulig gæld til det offentlige. Vi lykkes med vores opgave, fordi Gældsstyrelsens ledere og medarbejdere har en høj grad af faglig dedikation og stor viden på deres område.

Ansøgninger uploades online via linket "Søg stillingen" under opslaget på Gældsstyrelsens hjemmeside www.gaeldst.dk/advokatpanel. Der er åbent for ansøgninger fra den 1. marts 2021 til den 28. marts 2021.

Praktiske oplysninger

Af tekniske og persondataretlige årsager benyttes Gældsstyrelsens HR-modul og dermed også linket "Søg stillingen", således at det er muligt at sende ansøgninger mv. som sikker post til styrelsen. Der gøres dog opmærksom på, at der ikke etableres et ansættelsesmæssigt forhold mellem ansøgeren og Gældsstyrelsen, såfremt ansøgeren optages i panelet. Der skal ikke indsendes cv, eksamensbevis eller udtalelser, uanset at dette fremgår af "ansøgningskemaet".

Paneldeltagere modtager ingen form for vederlag direkte fra Gældsstyrelsen for deltagelse i panelet eller for udførelse af arbejdet som kurator. Paneldeltagere modtager ligeledes ikke vederlag for fremmøde i skifteretten i sager, hvor paneldeltageren ikke udpeges som kurator af skifteretten.

Offentliggørelse

Alle ansøgere vil modtage svar senest den 31. maj 2021. Gældsstyrelsen forventer at offentliggøre deltagerne i advokatpanelet på Gældsstyrelsens hjemmeside den 1. juni 2021.

I forbindelse med offentliggørelsen på Gældsstyrelsens hjemmeside forventer Gældsstyrelsen tillige at offentliggøre de af ansøgerne angivne kompetencer. Dette skal medvirke til at skabe gennemsigtighed omkring de advokater, som Gældsstyrelsen indstiller som kuratorer.

Spørgsmål

Spørgsmål vedrørende ansøgningsprocessen m.v. kan rettes til fuldmægtig Daniel Thumilaire-Muhs på tlf.: 7237 2342 eller via e-mail til advokatpanel@gaeldst.dk

ABR 18 Med kommentarer

Michael Gjedde-Nielsen m.fl.

1.245 kr. / 558 sider

Karnov Group

Bogen indeholder en grundig gennemgang af hver enkelt af de i alt 63 paragraffer med inddragelse af AB-udvalgets betænkning og relevant litteratur samt med udførlige referencer til relevant retspraksis såvel ved Voldgiftsretten for bygge- og anlægsvirksomhed som ved de almindelige domstole.

58

FULDMAGT OG FREMTIDSFULDMAGT Nye synsvinkler

Lennart Lyngge Andersen

300 kr. / 266 sider

Djøf Forlag

I bogen analyseres fremtidsfuldmagten ud fra en række nye synsvinkler. Det gælder blandt andet, hvorledes disse fuldmagter forankres i den almindelige fuldmagtsret. Forfatteren konkluderer blandt andet, at en fremtidsfuldmagt vedrørende økonomiske forhold må kategoriseres som en fuldmagtstype sui generis, mens han afviser, at en fremtidsfuldmagt vedrørende personlige forhold kan karakteriseres som en fuldmagt.

DIGITAL TINGLYSNING I PRAKSIS

- en guide til den digitale
tingbog

Brian Pedersen Veie
1.120 kr. / 545 sider
4. udgave / **Karnov Group**

FAMILIE- OG ARVERET

Anitta Godst Pedersen m.fl.
858,75 kr. / 491 sider
11. udgave / **Karnov Group**

FAMILIERETSHUSLOVEN

Med kommentarer

Caroline Adolphsen m.fl.
650 kr. / 239 sider
Djøf Forlag

FOGEDSAGER

Michael Kistrup m.fl.
1.645 kr. / 897 sider
6. udgave / **Karnov Group**

FORVALTNINGSLOVEN

Niels Fenger
1.750 kr. / 988 sider
2. udgave / **Djøf Forlag**

FORÆLDRE- ANSVARLOVEN

Med kommentarer

Stine Krone Christensen
1.692,50 kr. / 799 sider
3. udgave / **Karnov Group**

INTERNATIONALE KONTRAKTER

Andreas Schönbeck
985 kr. / 438 sider
Karnov Group

INTRODUKTION TIL DANSK SELSKABSRET I

Søren Friis Hansen m.fl.
670 kr. / 375 sider
6. udgave / **Karnov Group**

INTRODUKTION TIL DANSK SELSKABSRET II

Søren Friis Hansen m.fl.
560 kr. / 287 sider
4. udgave / **Karnov Group**

INTRODUKTION TIL FORVALTNINGSRETEN

- tekster og opgaver

Jøren Ullits
307,50 kr. / 157 sider
Karnov Group

IT-RET KOMPENDIUM

Sephehr Izadi m.fl.
247,50 kr. / 172 sider
Karnov Group

LOV OM FINANSIEL VIRKSOMHED

Thomas Brenøe m.fl.
2.495 kr. / 1.507 sider
5. udgave / **Karnov Group**

MEDIERETTEN – DEL 1

Søren Sandfeld Jakobsen m.fl.
1.300 kr. / 757 sider
2. udgave / **Djøf Forlag**

OFFENTLIGRETLIGE RETSSAGER

Frederik Waage
607,50 kr. / 280 sider
Karnov Group

OMGØRELSE

Skatteforvaltnings-
lovens § 29

Kaspar Bastian
500 kr. / 150 sider
2. udgave / **Djøf Forlag**

SKILSMISSERET

- de økonomiske forhold

Linda Nielsen m.fl.
870 kr. / 382 sider
5. udgave / **Karnov Group**

SYGEDAGPENGELOVEN

Med kommentarer

John Klausen
1.500 kr. / 557 sider
Djøf Forlag

ÅRSRAPPORT OG VIRKSOMHEDSANALYSE

Jørgen Ravn Elkjær
520 kr. / 348 sider
9. udgave / **Karnov Group**

| Aktuel Jura

NYHED!

Forbrugeraftaleloven, 4. udgave

Sonny Kristoffersen

ISBN: 978-87-420-0037-3 | **Udgivet:** Januar 2021
Sider: 560, indbundet | **Pris:** 695 kr. inkl. moms

NYHED!

Skriftlig jura, 2. udgave

Thomas Riis & Jan Trzaskowski (red.)

ISBN: 978-87-420-0032-8 | **Udgivet:** September 2020
Sider: 900, indbundet | **Pris:** 595 kr. inkl. moms

NYHED!

Skattely

Anders Laursen & Liselotte Madsen (red.)

ISBN: 978-87-420-0044-1 | **Udgivet:** December 2020
Sider: 160, indbundet | **Pris:** 395 kr. inkl. moms

FÅ MERE VIDEN på www.extuto.dk

ExTuto

Fremtidens Karnov Online

Opdateret juridisk research-løsning – forbedret i samarbejde med brugere og landets førende specialister.

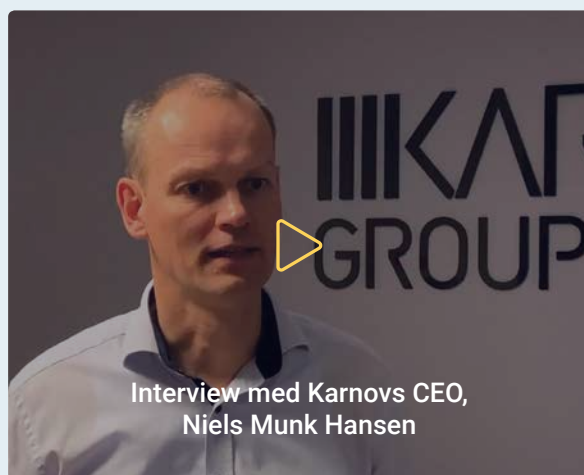
Karnov lancerer en opdateret og fleksibel platform til professionel juridisk research.

Med Fremtidens Karnov Online får du:

- ▶ Karnovs unikke og kvalitetssikrede indhold serveret på en opgraderet platform
- ▶ En effektiv research-løsning - med indholdet kædet endnu tættere sammen
- ▶ Fremtidssikret teknologi med bl.a. bedre printfunktion, navigation og søgemulighed

”Vores produkt er i konstant udvikling, og vi har vurderet, at det er tid til at lave en større opgradering..”

Karnovs CEO, Niels Munk Hansen

Interview med Karnovs CEO,
Niels Munk Hansen

Se mere om Fremtidens Karnov Online på karnovgroup.dk/fremtidens-karnov-online

Træf bedre beslutninger. Hurtigere.

KARNOV
GROUP